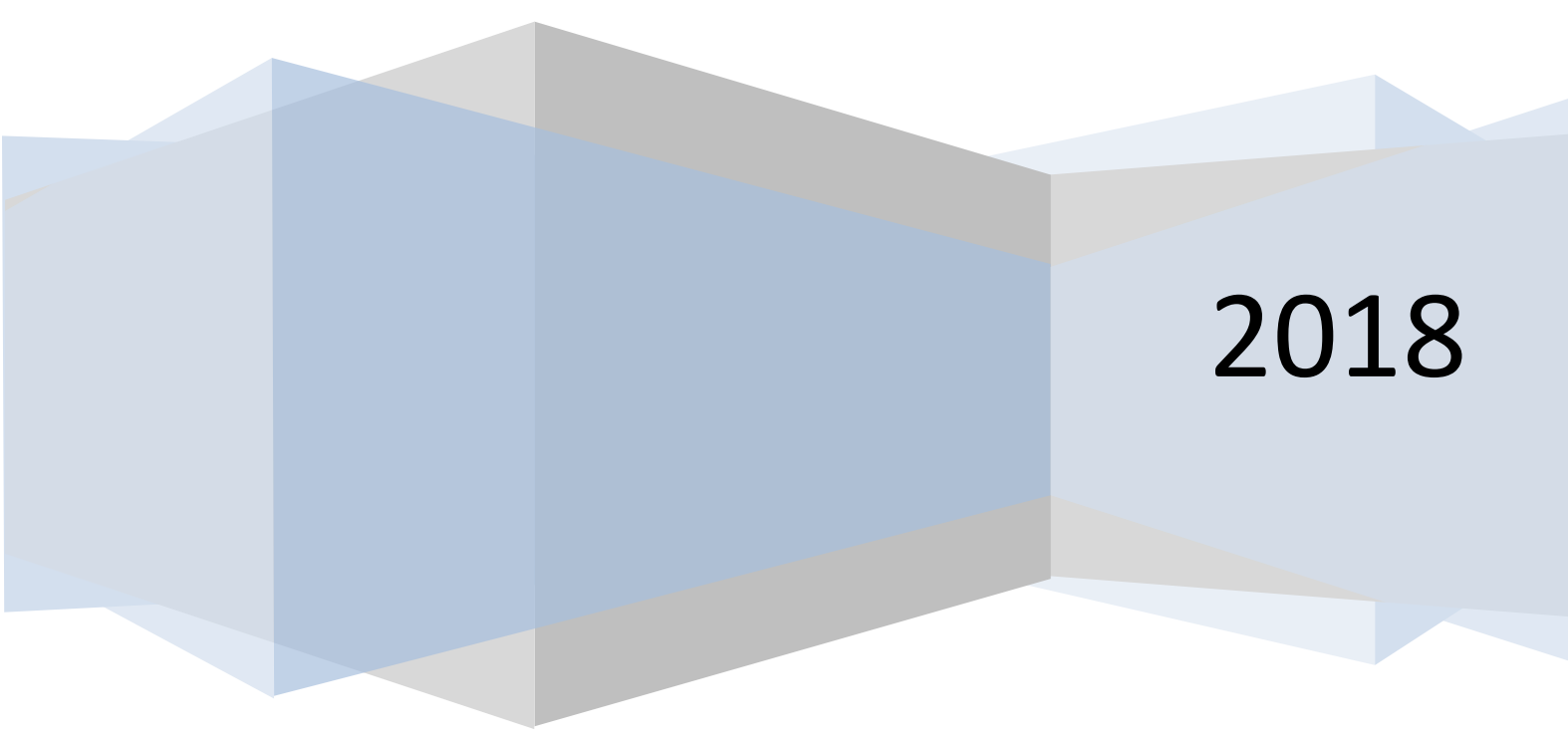

Издание 2019

СОФИЯ

ТУРИЗМЪТ В ЦИФРИ

ОБЩИНСКО ПРЕДПРИЯТИЕ "ТУРИЗЪМ"

2018

СЪДЪРЖАНИЕ

ДЕМОГРАФСКА И ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА	3
ЗАЕТИ ЛИЦА ПРЕЗ 2018 Г.	3
ТРАНСПОРТ	6
ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ	6
АВТОБУСЕН ТРАНСПОРТ	11
ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ТРАНСПОРТ	11
ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ	12
НАСТАНЯВАНЕ	16
КАТЕГОРИЙНА СТРУКТУРА НА МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ	17
ТЕХНИЧЕСКИ КАПАЦИТЕТ НА МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ	18
ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ТЪРСЕНЕТО НА НАСТАНИТЕЛНАТА БАЗА..	20
ПРЕНОЩУВАЛИ ЛИЦА	20
РЕАЛИЗИРАНИ НОЩУВКИ	26
ЗАЕТОСТ НА ЛЕГЛОВАТА БАЗА	32
ПОЗИЦИЯ НА СОФИЯ В ТУРИЗМА В БЪЛГАРИЯ	34
ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ХРАНЕНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЕ	35
МУЗЕИ	37
ЦЕНИ НА НЯКОИ СТОКИ И ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ	38
ИЗПОЛЗВАНА ТЕРМИНОЛОГИЯ	40

ДЕМОГРАФСКА И ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Население: 1291 591 жители

(По данни на НСИ от официалното преброяване на населението към 01.02.2011 г.)

Към 31.12.2018 г. населението на столицата се е увеличило на 1 328 120 души и представлява 18,97 % от населението на България.

София е разделена на 24 административни района, сред които с най-голямо население са районите Люлин и Младост.

Район в София	Жители (бр.)	Дял (%)
1 Люлин	114 813	8,9
2 Сердика	46 949	3,6
3 Красно село	83 552	6,5
4 Триадица	63 451	4,9
5 Младост	102 899	8,0
6 Нови Искър	28 991	2,2
7 Оборище	31 060	2,4
8 Овча купел	54 417	4,2
9 Илинден	33 236	2,6
10 Искър	63 248	4,9
11 Красна поляна	58 234	4,5
12 Лозенец	53 080	4,1
13 Надежда	67 905	5,3
14 Средец	32 423	2,5
15 Подуяне	76 672	5,9
16 Студентска	71 961	5,6
17 Баня	12 136	0,9
18 Изгрев	30 896	2,4
19 Креиковци	23 641	1,8
20 Връбница	47 969	3,7
21 Витоша	61 467	4,8
22 Панчарево	28 586	2,2
23 Слатина	66 702	5,2
24 Възраждане	37 303	2,9
Общо	1 291 591	100,0

Източник: НСИ, 2011

ЗАЕТИ ЛИЦА ПРЕЗ 2018 Г.

По данни на НСИ към месец декември 2018 г. средният списъчен брой на всички наети лица по трудово и служебно правоотношение на територията на столицата е 739 542 души, което е с 1,6 % по-малко спрямо предходната година.

В настоящата част са представени данни за заетите лица в туристическите обекти в София, като те се отнасят само до обектите, категоризирани от Кмета на СО. Съгласно закона за туризма това са:

1. местата за настаняване и прилежащите към тях заведения

а) хотели -категория "една звезда" и "две звезди";

б) мотели -всички категории;

в) семейни хотели -всички категории;

г) хостели -всички категории;

- д) пансиони -всички категории;
- е) почивни станции -всички категории;
- ж) стаи за гости -всички категории;
- з) апартаменти за гости -всички категории;
- и) къщи за гости -всички категории;
- к) бунгала -всички категории;
- л) къмпинги -всички категории.

2. самостоятелните заведения за хранене и развлечения - категория "една звезда", "две звезди" и "три звезди"

ОП "Туризм" не разполага с информация за заетите лица в туристически обекти, категоризирани от министъра на туризма, в т.ч.:

1. местата за настаняване и прилежащите към тях заведения за хранене и развлечения;

а) хотели -категория "три звезди", "четири звезди" и "пет звезди";

б) апартаментни туристически комплекси -всички категории;

в) вилни селища -всички категории;

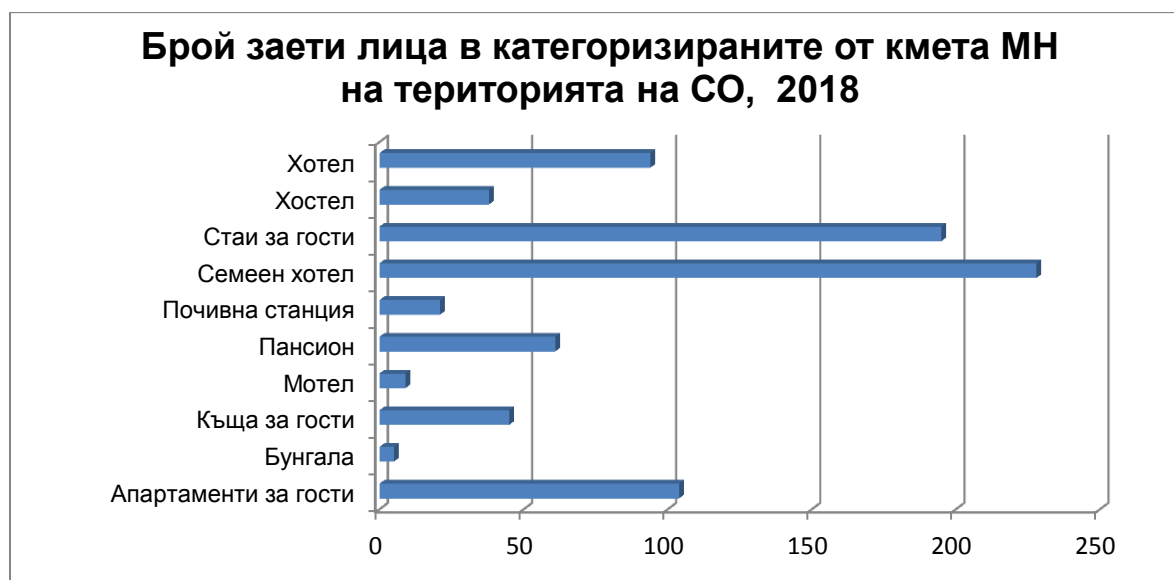
г) туристически селища -всички категории;

д) вили -всички категории.

2. самостоятелните заведения за хранене и развлечения -категория "четири звезди" и "пет звезди";

По данни на ОП "Туризм" в категоризираните от кмета МН и ЗХР през 2018 г. са били заети общо 20 562 души. В сравнение с 2017 г. се отчита минимално увеличение с 1.42 %.

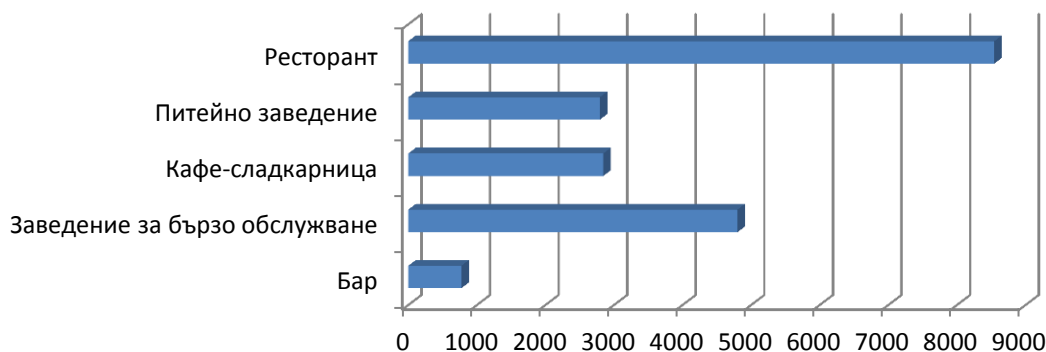
Сред местата за настаняване най-голям брой са заетите в семейните хотели - 228 души и стаите за гости - 195 души.

Източник: ОП "Туризм"

Най-голяма част от работещите в ЗХР са били ангажирани в ресторанти (8 545 души) и в заведения за бързо обслужване (4 804) души.

Заети лица в категоризираните от кмета ЗХР на територията на СО, 2018 г.

Източник: ОП "Туризм"

Като териториално разпределение най-голяма част от заетите са концентрирани в централните столични райони Средец (2979 души) и Триадица (2264 души).

БРОЙ ЗАЕТИ ЛИЦА¹ В КАТЕГОРИЗИРАНИТЕ ОТ КМЕТА МН и ЗХР (ПО РАЙОНИ), 2018 г.

Район	Заети в МН		Заети в ЗХР		Заети общо	
	Брой души	Дял в %	Брой души	Дял в %	Брой души	Дял в %
01 - Люлин	9	1,13	648	3,28	657	3,20
02 - Сердика	58	7,25	339	1,72	397	1,93
03 - Красно село	23	2,88	904	4,57	927	4,51
04 - Триадица	111	13,88	2264	11,46	2375	11,55
05 - Младост	46	5,75	1619	8,19	1665	8,10
06 - Нови Искър	3	0,38	117	0,59	120	0,58
07 - Оборище	59	7,38	1592	8,06	1651	8,03
08 - Овча купел	23	2,88	481	2,43	504	2,45
09 - Илинден	0	0,00	379	1,92	379	1,84
10 - Искър	3	0,38	612	3,10	615	2,99
11 - Красна поляна	0	0,00	203	1,03	203	0,99
12 - Лозенец	16	2,00	1222	6,18	1238	6,02
13 - Надежда	5	0,63	423	2,14	428	2,08
14 - Средец	73	9,13	2979	15,07	3052	14,84
15 - Подуяне	7	0,88	391	1,98	398	1,94
16 - Студентска	26	3,25	1402	7,09	1428	6,94
17 - Баня	58	7,25	172	0,87	230	1,12
18 - Изгрев	11	1,38	557	2,82	568	2,76
19 - Кремиковци	12	1,50	172	0,87	184	0,89
20 - Връбница	5	0,63	167	0,85	172	0,84
21 - Витоша	93	11,63	1224	6,19	1317	6,41
22 - Панчарево	31	3,88	330	1,67	361	1,76
23 - Слатина	48	6,00	621	3,14	669	3,25
24 - Възраждане	80	10,00	944	4,78	1024	4,98
Общо	800	100,00	19762	100,00	20562	100,00

Източник: ОП "Туризм"

¹ По данни от справки за професионална и езикова квалификация на лицата, заети в ЗХР, категоризирани от кмета

ТРАНСПОРТ

ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ

София разполага с най-голямото международно летище в страната, което за поредна година бележи ръст на пътничопотока. През 2018 г. Летище София е обслужило по международни и вътрешни редовни и чартърни полети 6 928 736 пътници, което е с близо 7 % повече спрямо предходната година.

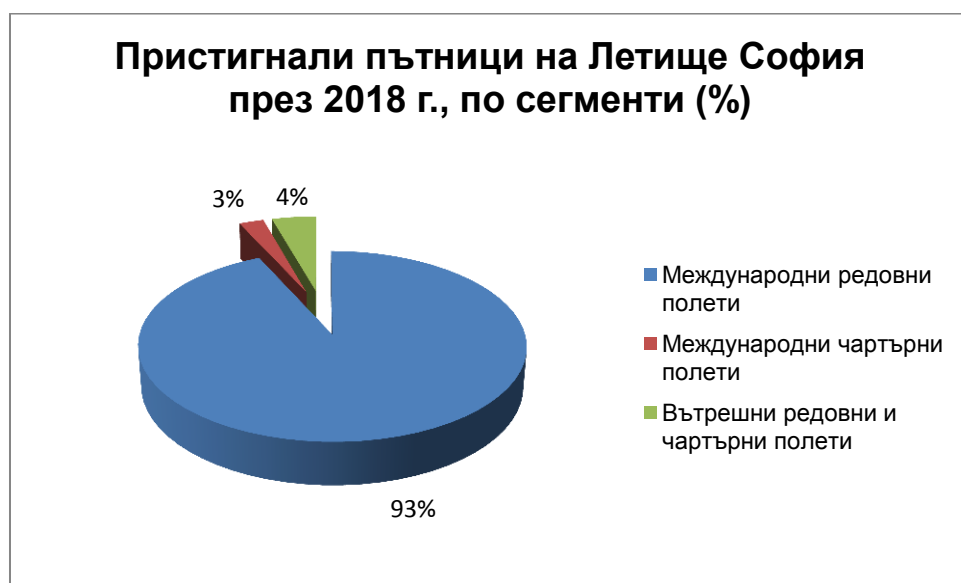
През 2018 г. общият брой на пристигналите пътници възлиза на 3 434 831 души, което представлява увеличение със 7,44 % спрямо 2017 г.

Пристигнали пътници на Летище София, 2016-2018

	2016	2017	2018	Изм. (%) '18/'17
Международни редовни полети	2336410	3010696	3200185	6,29
Международни чартърни полети	41888	54468	83416	53,15
Вътрешни редовни и чартърни полети	77489	131747	151230	14,79
Общ брой пътници	2455787	3196911	3434831	7,44

Източник: Летище София

В структурата на пристиганията доминират тези с международни редовни полети, които съставляват 93 % от всички пристигания, докато пътниците, пристигнали с международни чартърни полети и с вътрешни редовни и чартърни полети имат значително по-малък дял, съответно 3 % и 4 %.

Източник: Летище София

Нарастването на броя на пристигащите засяга всички сегменти и през последните три години следва постоянна положителна тенденция. Най-значително е то при пътниците при международните чартърни

полети - над 53 %, докато при другите сегменти нарастването е с по-умерени темпове - 6,29 % при международните редовни полети и близо 15 % при вътрешните полети.

Източник: Летище София

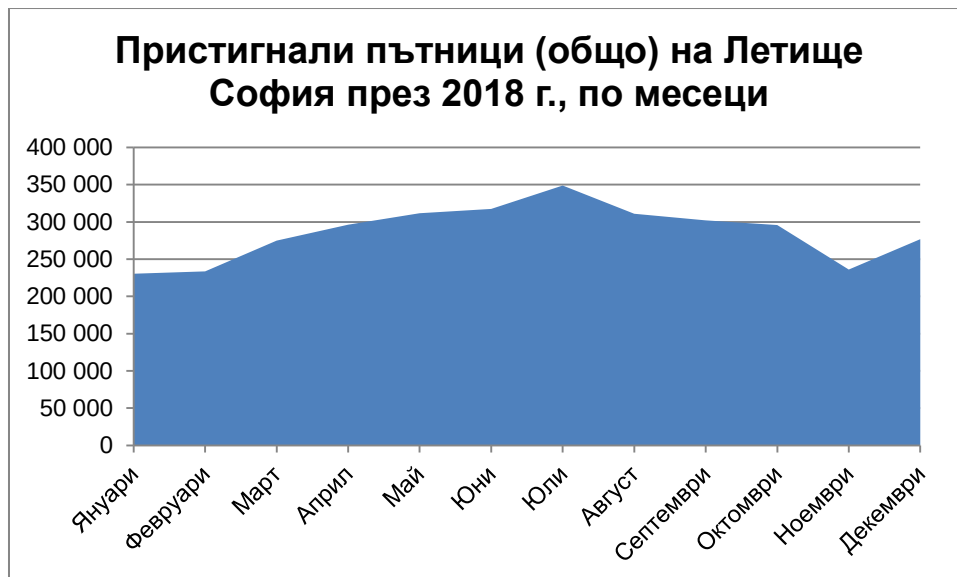
Разпределението на пристиганията в годишен план (по месеци) през 2018 г. следва обща тенденция на нарастване спрямо предходната година при всички сегменти и всички месеци с много малки изключения.

Пристигания на Летище София по сегменти и месеци, 2018/2017 г.

	2017			2018			Изменение 2018/2017 (%)		
	Международни редовни полети	Международни чартърни полети	Вътрешни редовни и чартърни полети	Международни редовни полети	Международни чартърни полети	Вътрешни редовни и чартърни полети	Международни редовни полети	Международни чартърни полети	Вътрешни редовни и чартърни полети
Януари	198134	7897	5199	211 551	8 791	10 101	6,77	11,32	94,29
Февруари	213818	7851	4877	216 373	8 117	9 079	1,19	3,39	86,16
Март	240927	4098	7202	257 601	5 764	11 531	6,92	40,65	60,11
Април	265639	2963	10960	279 183	5 996	11 088	5,10	102,36	1,17
Май	265169	4079	11451	291 576	7 713	12 390	9,96	89,09	8,20
Юни	271688	4858	12873	295 322	8 427	13 672	8,70	73,47	6,21
Юли	310769	2511	15531	327 547	4 380	16 919	5,40	74,43	8,94
Август	270690	2015	17074	289 091	3 385	18 491	6,80	67,99	8,30
Септември	255342	7387	14549	274 870	10 820	16 386	7,65	46,47	12,63
Октомври	261457	5393	11561	273 688	9 142	12 957	4,68	69,52	12,08
Ноември	211568	1971	10263	221 058	5 648	9 341	4,49	186,56	-8,98
Декември	245495	3445	10207	262 325	5 233	9 275	6,86	51,90	-9,13
Общ брой пътници	3010696	54468	131747	3 200 185	83 416	151 230	6,29	53,15	14,79

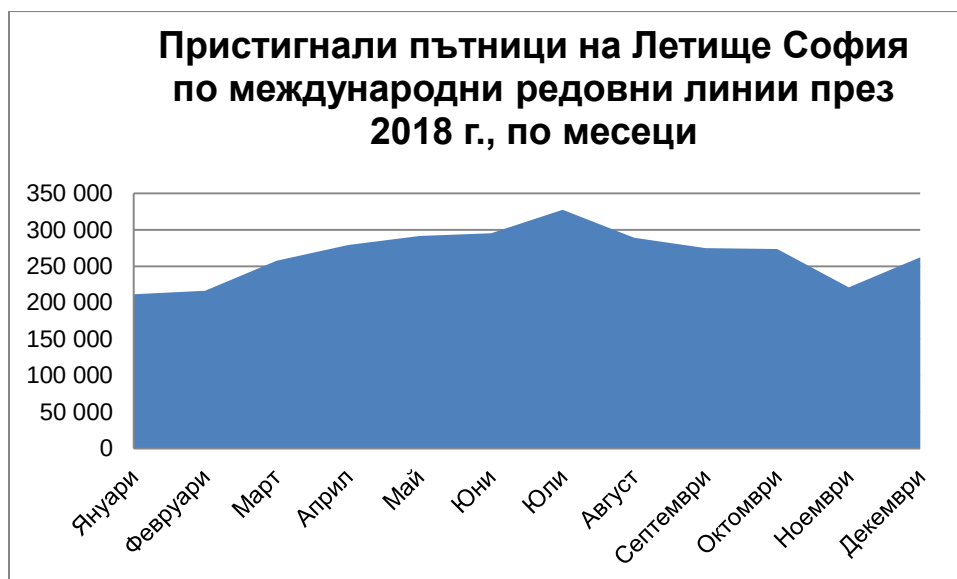
Източник: Летище София

Пристиганията по месеци през 2018 г. се характеризират с относителна равномерност. Най-голям е общият брой на пристиганията през м.юли - 348 846 пътници, а най-малък през м.януари - 230 443 пътници. Като цяло периодът април-октомври поддържа средномесечно ниво от 300 хил. и повече пътници.

Източник: Летище София

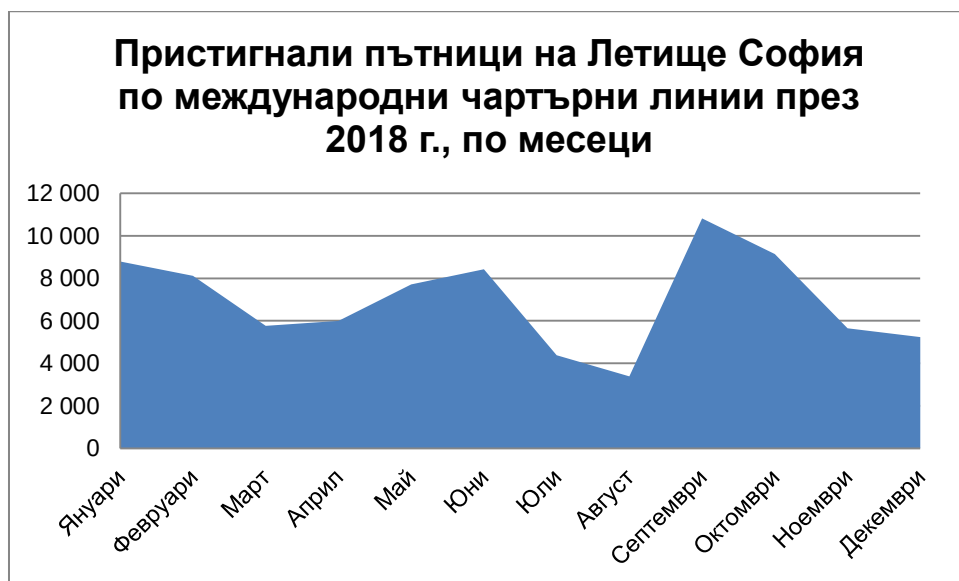
Големият дял на пристигащите по международни редовни линии в общия брой на пристигащите обуславя сходната структура на пристиганията по месеци. Слабо изразен пик на пристиганията се отбелязва през м.юли.

Източник: Летище София

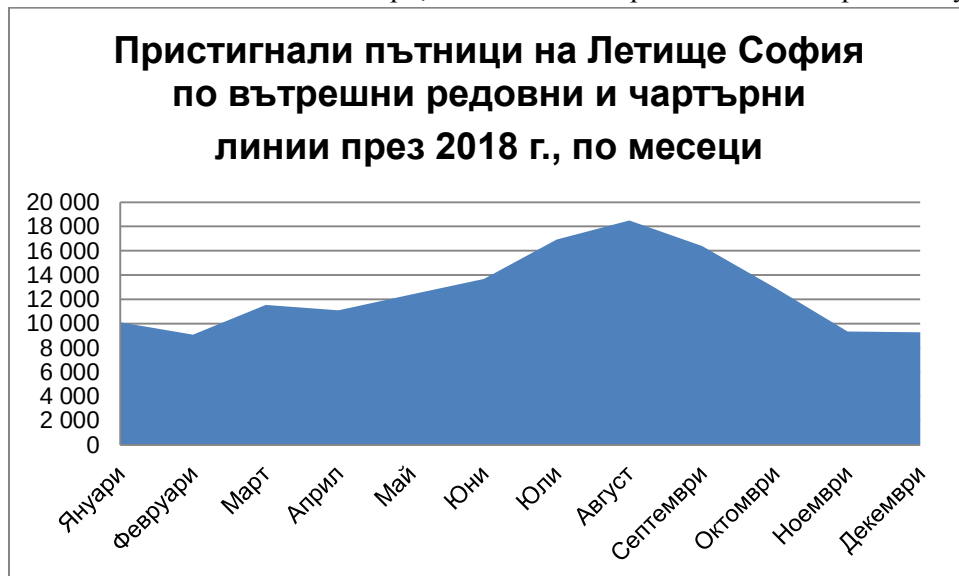
Значително по-динамично е разпределението на пристиганията на пътници по международни чартърни линии. В годишен план се очертават ясно три периода с по-високи стойности - януари-февруари, юни и септември-октомври. В тези периоди са съсредоточени над 54% от пристиганията, като най-голям е броят им през м.септември - 10 820 пътници.

Спрямо 2017 г. се отбелязва както значително увеличение на абсолютния брой на пристиганията през м.юни, така и изместване на пика на пристиганията за този сегмент - от м. януари през 2017 г. към м.септември за 2018 г. Най-нисък е броят на пристигащите пътници през м. август.

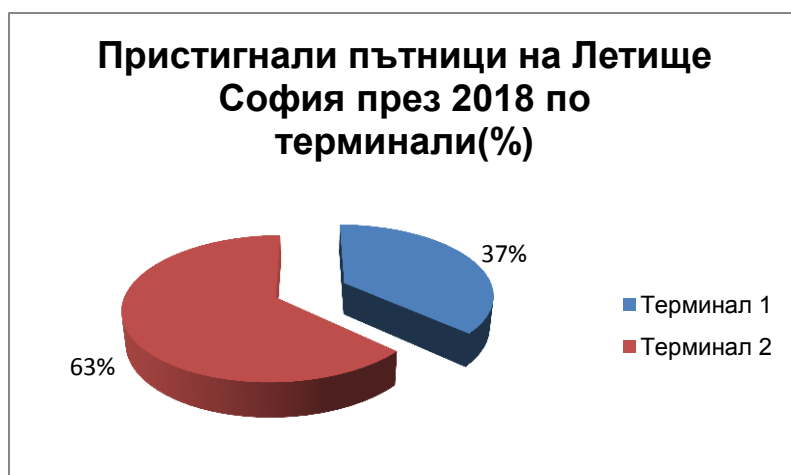
Източник: Летище София

При пристиганията по вътрешни редовни и чартърни линии се наблюдава подчертан максимум през летните месеци - юни-септември, като пикът на пристиганията е през м.август - 18 491 пътници.

Източник: Летище София

През 2018 г. на Терминал 2 са осъществени над 2 млн. пристигания или 63 % от общия им брой, докато Терминал 1 приема над 1,2 млн. пътници, като по този начин се запазва структурата спрямо 2017 г.

Източник: Летище София

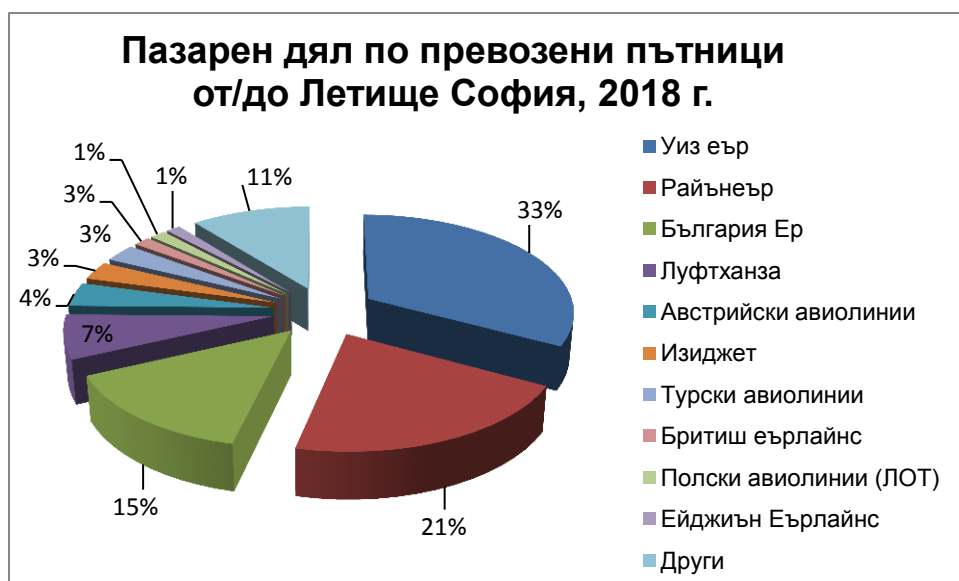
През 2018 г. са осъществявани редовни полети от и до 66 дестинации, като с най-голям пътнически поток са дестинациите във Великобритания, Германия, Италия, Франция, Испания. Тези държави са и пазарите, генериращи най-голям брой чуждестранни туристи към София.

Топ 10 на дестинациите с най-голям брой пристигнали пътници през 2018 г. на Летище София се оглавява от Лондон - 426 009 пътници, Франкфурт - 198 373 и Мюнхен - 170 057.

ТОП 10 дестинации по пристигнали пътници с редовни полети, 2018 г.			
	Дестинация	Бр.полети	Пътници
1.	Лондон	2645	426009
2.	Франкфурт	1361	198373
3.	Мюнхен	1291	170057
4.	Виена	1633	156408
5.	Рим	1039	148203
6.	Варна	1253	142065
7.	Амстердам	899	140920
8.	Атина	993	133892
9.	Тел Авив	768	123804
10.	Милано	774	127713

Източник: Летище София

Сред авиокомпаниите лидер по броя на превозените пътници от/до Летище София през 2018 г. е нискотарифната авиокомпания "Wizz Air", която има пазарен дял от 32,9 %. Другата основна нискотарифна авиокомпания, оперираща от летище София - "Ryanair", притежава пазарен дял от 20,7 %. На трето място по дял на полетите от/до Летище София е националният авиопревозвач "България Ер" - 14,5 %. Като цяло 10 авиокомпаниите осъществяват близо 90 % от всички полети от/до Летище София.

Източник: Летище София

АВТОБУСЕН ТРАНСПОРТ

5 автогари и автостанции обслужват автобусния трафик от и до София - Централна автогара, автогара "Сердика", автостанция "Подуяне", автостанция "Юг" и автостанция "Запад"

Най-голямата автогара е Централна автогара София - транспортен комплекс със закрита площ от 7 173 кв.м и 50 сектора за пристигане/отпътуване на автобуси. От Централна автогара - София за страната и чужбина тръгват едновременно между 47 и 50 автобуса. В натоварените периоди транспортните услуги на Централна автогара се ползват от около 2 250 пътници на час.

Другата голяма автогара в София, специализирана основно в международен превоз, е автогара "Сердика". Комплексът на Автогарата включва и Търговски комплекс с офиси на транспортни фирми, магазини и заведения, както и подземен и наземен паркинг с 1000 паркоместа.

ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ТРАНСПОРТ

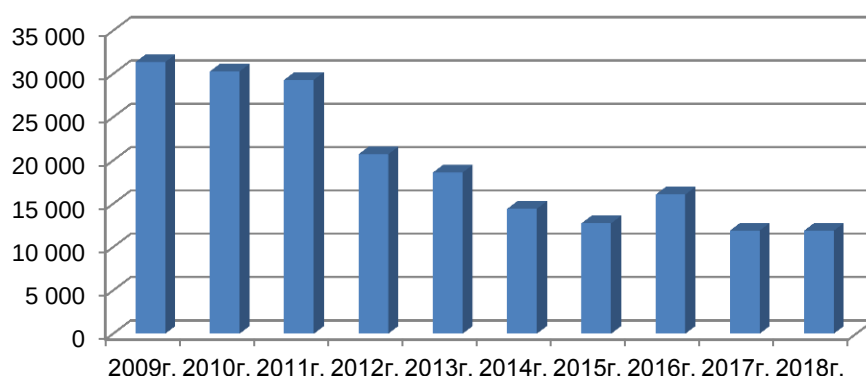
Централна ЖП-гара - София е основният транспортен възел, чрез който София е достъпна с железопътен транспорт. На нея пристигат и всички влакове по международни направления.

През 2018 г. в столицата ежедневно пристигат международни влакове от Солун, Белград, Букурещ, Истанбул и Крайова, като през летния сезон всеки понеделник пристига и допълнителен влак от Солун.

Броят на пътниците, пристигнали с международни влакове през 2018 г., е 11 908, с което се запазва нивото от 2017 г. (минимално увеличение от 0,04 %).

Като цяло се запазва тенденцията след 2000 г. за намаляване значението на железопътния транспорт, като особен спад на пристиганията по международните направления е налице след 2009 г.

Пристигнали пътници с международни влакове на Централна жп гара - София, 2009 - 2018 г.

Източник: БДЖ

Общият брой на пътниците, пристигнали от международни и вътрешни направления, се увеличава с 8 % в сравнение с 2017 г. и достига 2 439 545 пътници.

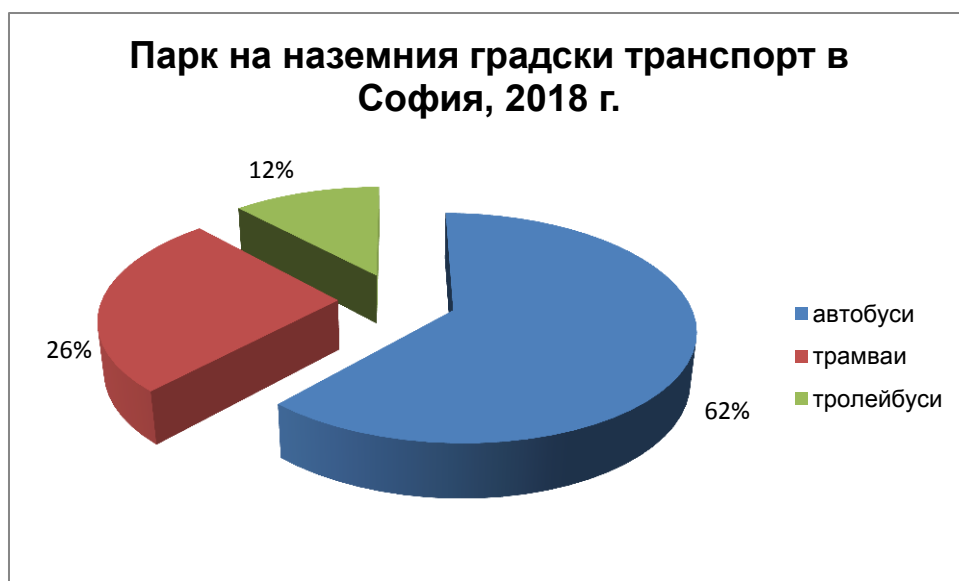
ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ

С градски транспорт се осигурява обслужването на всички населени места на територията на столицата. Предоставянето на обществен превоз на пътници се извършва от общински и частни оператори, като контролът и координацията между тях е възложена на Център за градска мобилност ЕАД. На територията на Столична община функционира мрежа от автобусни, трамвайни и тролейбусни линии, както и метрополитен.

През 2018 г. в столицата с автобусен транспорт² са обслужвани до 69 градски и крайградски линии с до 436 автобуса, като целият автобусен парк е съставен от общо 643 автобуса. Екологичният стандарт ЕВРО 6 се покрива от 318 от тях. 215 от автобусите са на природен газ, а броят на електрическите автобуси е 20.

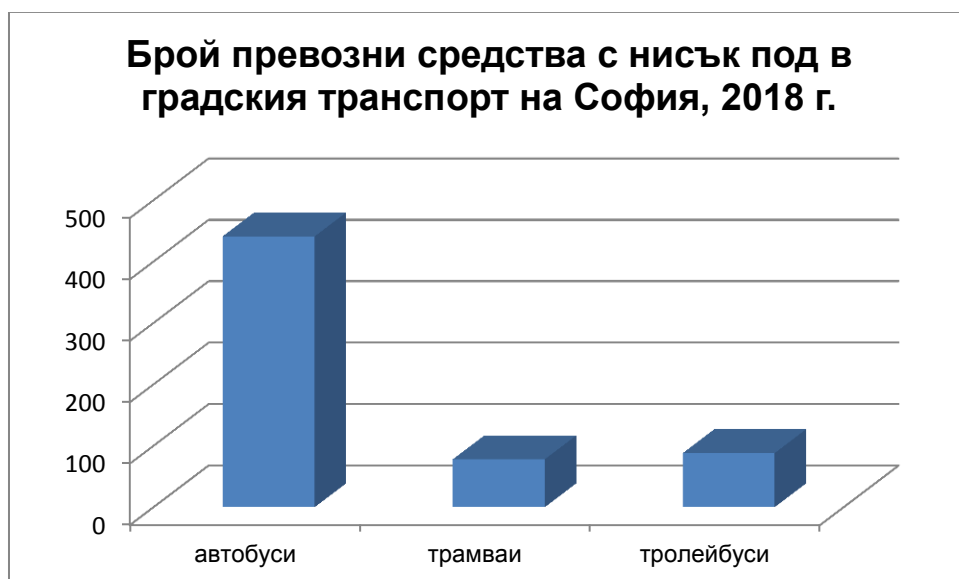
Допълнително са поддържани 14 трамвайни и 9 тролейбусни линии, като паркът за тяхното обслужване включва 274 трамвайни мотриси и 124 тролейбуса.

² По данни на "Столичен автотранспорт"ЕАД

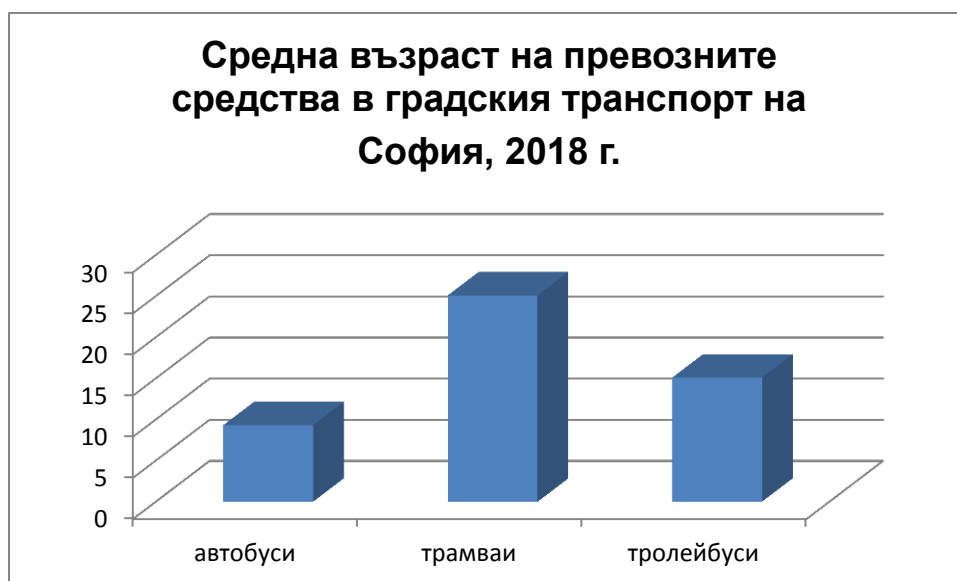
Източник: Столичен автотранспорт ЕАД и Столичен електротранспорт ЕАД

Броят на автобусите с нисък под, улесняващ достъпа на хора с ограничена подвижност, е 441 автобуса, което представлява 68,6 % от целия автопарк. Съизмерим е и дялът на троллейбусите с нисък под - 71 % (88 броя), докато значително по-малка част от трамваите имат тази характеристика - 28,5 % (78 броя.)

Източник: Столичен автотранспорт ЕАД и Столичен електротранспорт ЕАД

Паркът на превозните средства, ползвани в градския транспорт, непрекъснато се обновява. С най-ниска средна възраст са автобусите - 9,3 години. Средната възраст на превозните средства в електротранспорта е по-голяма, съответно 25 г. за трамваите и 15 г. за троллейбусите.

Източник: Столичен автотранспорт ЕАД и Столичен електротранспорт ЕАД

Цената на картите (билетите) за еднократно пътуване с градски транспорт е 1,6 лв. В продажба са и талони от 10 билета на цена 12 лв., както и абонаментни карти с различна продължителност. Освен книжните карти се предлагат и карти на електронен носител. Поради факта, че системата за безконтактно валидиране на превозни документи все още не е внедрена във всички превозни средства на наземния транспорт, паралелно функционира и таксуването на билети чрез ръчно перфориране в компостьори.

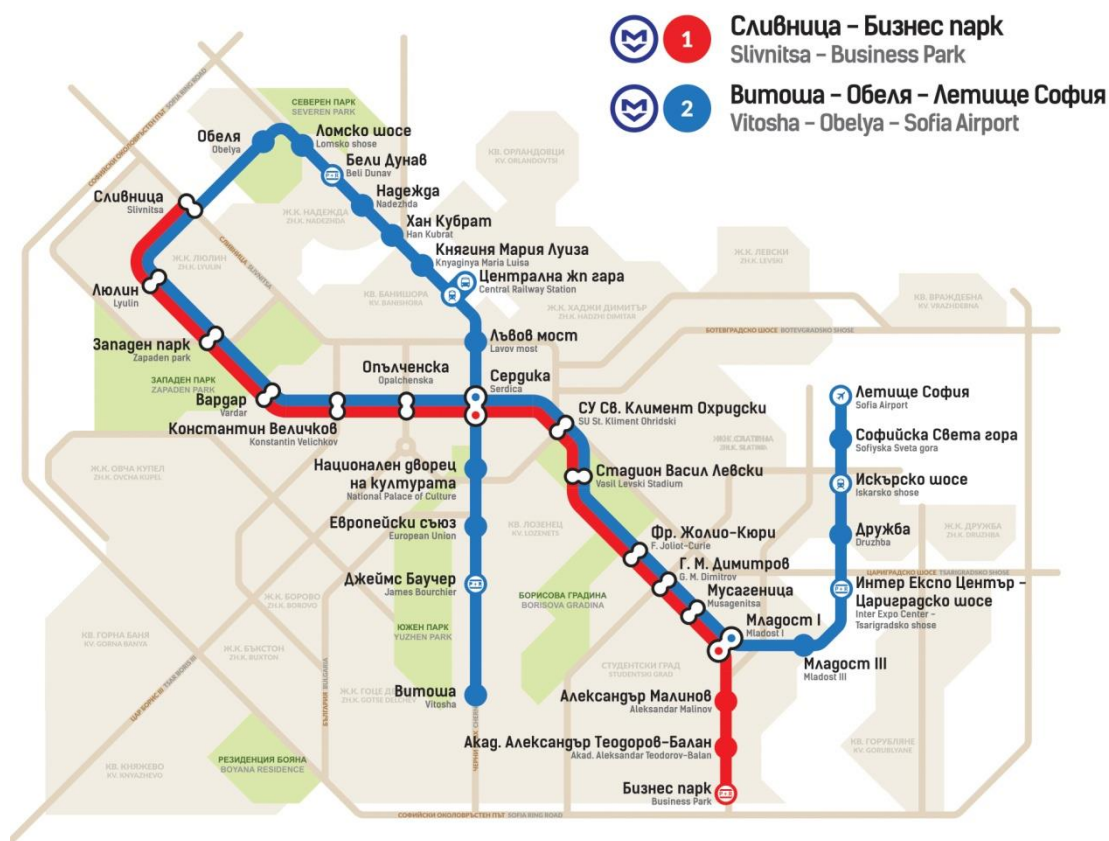
От 2016 г. Центърът за градска мобилност пусна в продажба специален превозен документ, ориентиран към туристите в София. "Карта София" е документ тип city-pass, комбиниращ правото на пътуване с градски транспорт с възможността за посещение на различни културни и исторически обекти и ползването на различни услуги на намалени цени.

Към момента "Карта "София" се предлага с валидност 3 дни и освен неограничен брой пътувания с градски транспорт, с нея могат да се ползват намаления в над 60 обекта. Цената на картата е 20 лв.

През 2018 г. се навършиха 20 г. от пускането в експлоатация на първия участък от софийското метро³. Понастоящем функционират две метролинии с обща дължина 40 км, свързващи 35 метростанции. Техният капацитет позволява да бъдат обслужвани до 350 000 пътници дневно.

³ По данни от www.metropolitan.bg

Цената за еднократно пътуване с метрото е 1,6 лв., като могат да се ползват и различни типове абонаментни електронни карти на стойност между 4 и 600 лв.

През 2019 г. е планирано пускането в експлоатация и на Линия 3: кв. „Овча Купел“ - Център - ж. к. „В. Левски“ в участъка кв. „Красно село“ - кв. „Хаджи Димитър“. Цялата линия ще има дължина 21 км и 21 метростанции. С пускането ѝ се очаква в зоните, през които минава трасето ѝ, трафикът да се намали с около 20 процента. Общо след реализацията на Линия 3 екологичният ефект от метрото ще достигне намаление на вредните емисии газове с около 90 хил. т. на година.

НАСТАНЯВАНЕ

Общият брой на функциониращите в София места за настаняване през 2018 г. е 625, като от тях 537 са категоризирани от кмета на СО и 88 от Министъра на туризма. През 2018 г. се запазва тенденцията на нарастване на броя на обектите и в сравнение с предходната 2017 г. техният общ брой нараства с 13 %.

МЕСТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ПРЕЗ 2017 и 2018 г., ПО ВИД

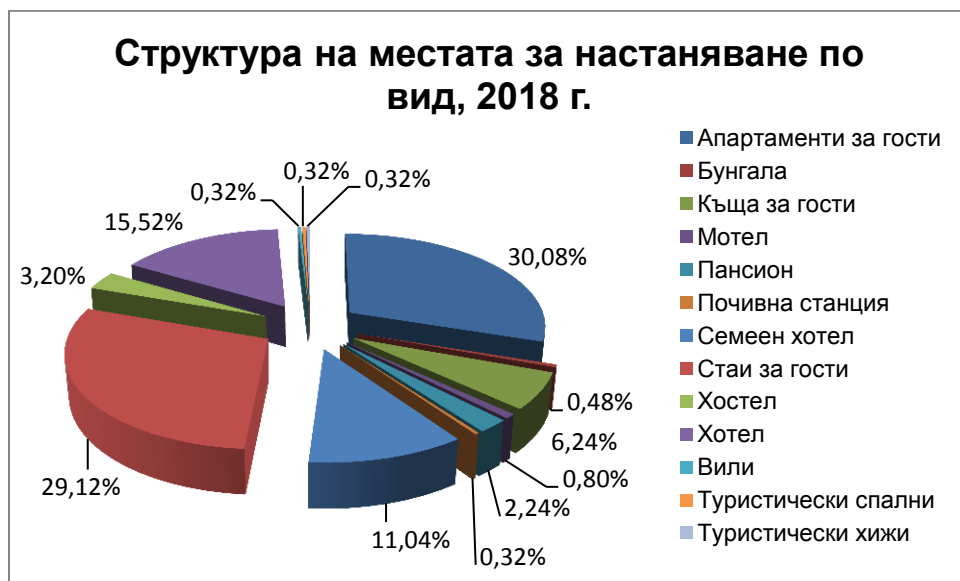
Вид категоризирани места за настаняване	Брой обекти		Изменение 18/17 (%)
	2017	2018	
Апартаменти за гости	148	188	27,03
Бунгала	2	3	50,00
Къща за гости	29	39	34,48
Мотел	4	5	25,00
Пансион	13	14	7,69
Почивна станция	4	2	-50,00
Семеен хотел	66	69	4,55
Стаи за гости	167	182	8,98
Хостел	16	20	25,00
Хотел	88	97	10,23
Вили	2	2	0,00
Туристически спални	2	2	0,00
Туристически хижи	12	2	-83,33
Общо	553	625	13,02

Източник: ОП"Туризм"

Вид категоризирани места за настаняване	Брой обекти	Техн. капацитет	
		стаи	легла
Апартаменти за гости	188	519	1168
Бунгала	3	45	99
Къща за гости	39	258	604
Мотел	5	102	216
Пансион	14	428	848
Почивна станция	2	47	94
Семеен хотел	69	898	1727
Стаи за гости	182	472	1024
Хостел	20	358	854
Хотел	97	6691	12082
Вила	2	24	45
Тур.спалня	2	59	145
Тур.хижа	2	21	46
Общо	625	9922	18952

Източник: ОП"Туризм"

В структурата на местата за настаняване по вид доминира броят на апартаментите за гости (30 %), стаите за гости (29 %), но значителен дял имат и хотелите - близо 16 %, и семейните хотели - 11 %.

Източник: ОП "Туризм"

КАТЕГОРИЙНА СТРУКТУРА НА МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ

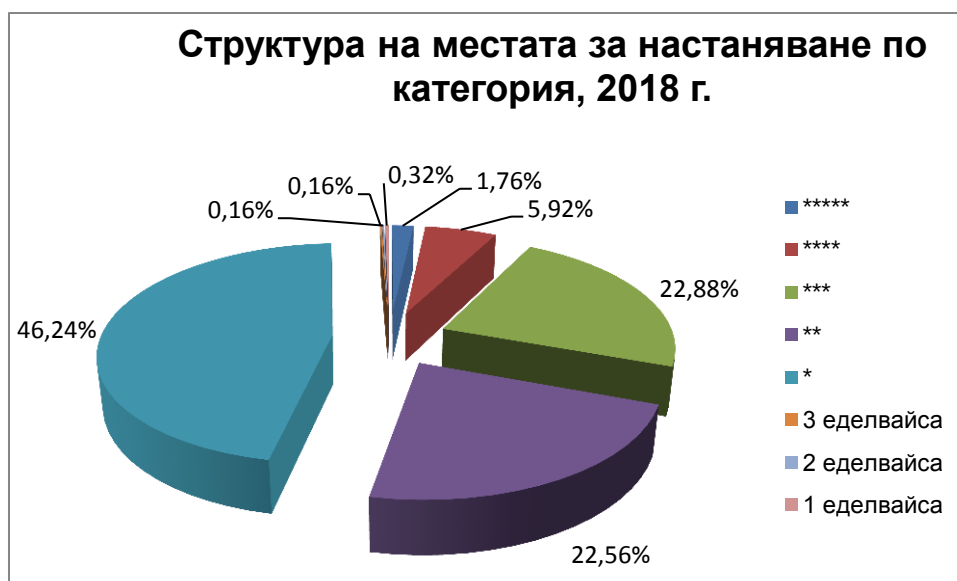
През 2018 г. нараства броят на местата за настаняване в почти всички категории, като най-значително е то при обектите 4 звезди - с 23,33 %. Като относителен дял е значителен ръста и при обектите с 2 и 3 звезди - съответно 19,49 % и 20,17 %.

В рамките на годината намаляват единствено обектите с категории 1 еделвайс (-71,43 %) и 2 еделвайса (-83,3 %).

Категория	Брой обекти		Изменение	
	2016	2017	2018	18/17 (%)
*****	10	10	11	10,00
****	39	30	37	23,33
***	110	119	143	20,17
**	101	118	141	19,49
*	211	262	289	10,31
3 еделвайса	1	1	1	0,00
2 еделвайса	6	6	1	-83,33
1 еделвайса	7	7	2	-71,43
Общо	485	553	625	13,02

Източник: ОП "Туризм"

В категорийната структура като брой обекти продължават да доминират обектите от ниския и средния категоричен пояс - 1 - 3 звезди. Най-значителен е дялът на обектите 1 звезда, които съставляват над 46 % от всички обекти. Обектите 2 и 3 звезди имат съизмерими дялове от съответно 22,56 % и 22,88 %. Въпреки нарастването през 2018 г., във високите категорийни нива - 4 и 5 звезди попадат малък дял от обектите - съответно 5,92 % и 1,76 %. С най-незначителен дял в структурата са обектите с категории 1-3 еделвайса, които оформят по-малко от 1 % от всички обекти.

Източник: ОП"Туризм"

ТЕХНИЧЕСКИ КАПАЦИТЕТ НА МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ

През 2018 г. общият брой на леглата в местата за настаняване на територията на столична община е 18 952 и се увеличил с над 9 % спрямо 2017 г.

Въпреки относително малкия си дял като брой обекти, местата за настаняване с категория 4 и 5 звезди осигуряват над 41 % от легловия капацитет в столицата. През 2018 г. в места за настаняване 5 звезди са се предлагали 2 804 легла (11,43 % от всички легла) , като увеличението спрямо предходната година е с 31 %. Леглата в обекти с категория 4 звезди през 2018 г. са били 5490 или 30.11% от всички легла и също отбелязват ръст в сравнение с 2017 г. с 12.09 %. В тризвездни обекти леглата са 3 651 (20 %) и отбелязват минимално увеличение (с 1,47 %) спрямо 2017 г.

Обектите с по-ниска категория (1 и 2 звезди) преобладават като брой (45.36 %), но по отношение на леглата в експлоатация тяхната тежест е по-малка - 37,39 % - 4308 легла в обекти 1 звезда и 2508 легла в обекти 2 звезди.

Обектите с категории 1-3 еделвайса осигуряват общо 191 легла или 1 % от всички.

Категория	2017		2018		Изменение в броя на стаите 18/17 (%)	Изменение в броя на леглата 18/17 (%)
	Брой стаи	Брой легла	Брой стаи	Брой легла		
*****	1310	2142	1550	2804	18,32	30,91
****	2726	4898	3014	5490	10,56	12,09
***	2106	3598	2038	3651	-3,23	1,47
**	1164	2229	1269	2508	9,02	12,52
*	1847	3869	1971	4308	6,71	11,35
3 еделвайса	10	20	10	20	0,00	0,00
2 еделвайса	106	303	24	40	-77,36	-86,80
1 еделвайса	77	255	46	131	-40,26	-48,63
Общо	9346	17314	9922	18952	6,16	9,46

Източник: ОП"Туризм"

Източник: ОП"Туризм"

В териториалното разпределение на обектите на територията на Столична община се запазва концентрацията на обекти в централната градска част и периферните южни райони. Най-голям дял от МН са съсредоточени в районите Триадица (13 %) и Средец (12%), които са и с най-голям дял от легловата база (съответно 10,85% и 10,49 %).

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЛЕГЛОВАТА БАЗА ПО РАЙОНИ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА, 2018 г.

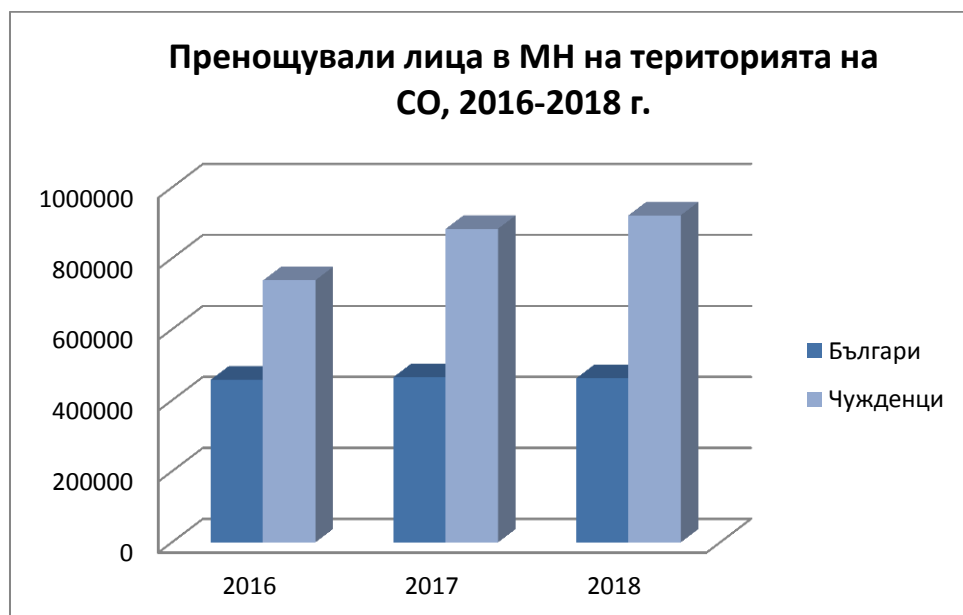
Район	Брой МН	Дял МН (%)	Брой стаи	Дял стаи (%)	Брой легла	Дял легла (%)
01 - Люлин	3	0,48	34	0,34	75	0,40
02 - Сердика	39	6,24	933	9,40	1872	9,88
03 - Красно село	26	4,16	205	2,07	423	2,23
04 - Триадица	81	12,96	1048	10,56	2056	10,85
05 - Младост	35	5,6	690	6,95	1216	6,42
06 - Нови Искър	8	1,28	37	0,37	92	0,49
07 - Оборище	69	11,04	721	7,27	1491	7,87
08 - Овча купел	11	1,76	191	1,93	393	2,07
09 - Илинден	0	0	0	0,00	0	0,00
10 - Искър	9	1,44	149	1,50	250	1,32
11 - Красна поляна	1	0,16	35	0,35	105	0,55
12 - Лозенец	46	7,36	919	9,26	1464	7,72
13 - Надежда	3	0,48	13	0,13	28	0,15
14 - Средец	73	11,68	1063	10,71	1988	10,49
15 - Подуяне	4	0,64	57	0,57	106	0,56
16 - Студентска	15	2,4	580	5,85	1127	5,95
17 - Баня	19	3,04	334	3,37	685	3,61
18 - Изгрев	8	1,28	235	2,37	460	2,43
19 - Кремиковци	3	0,48	120	1,21	242	1,28
20 - Връбница	8	1,28	161	1,62	335	1,77
21 - Витоша	54	8,64	772	7,78	1461	7,71
22 - Панчарево	22	3,52	277	2,79	516	2,72
23 - Слатина	19	3,04	446	4,50	872	4,60
24 - Възраждане	69	11,04	902	9,09	1695	8,94
Общо	625	100	9922	100,00	18952	100,00

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ТЪРСЕНЕТО НА НАСТАНИТЕЛНАТА БАЗА

ПРЕНОЩУВАЛИ ЛИЦА

Общият брой пренощували лица в местата за настаняване на територията на Столична община през 2018 г. бележи ръст с 2,56 % спрямо 2017 г.⁴ и възлиза на 1 384 963 души. При чуждестранните гости увеличението е с 4,3 % и броят им е 922 075, докато българските посетители намаляват с 0,74 % и за 2018 г. са 462 888 души.

Отчетените резултати продължават тенденцията от последните години на нарастване на пренощувалите лица като общ брой и на пренощувалите чуждестранни лица, докато броят на българските гости се запазва относително постоянен.

Източник: ОП „Туризм“

Структурата на пренощувалите лица по националност показва подчертано преимущество на пренощувалите чужденци, като техният дял е 67 % и бележи минимално увеличение с 1 % в сравнение с 2017 г.

⁴ Окончателните данни за 2017 г. за някои показатели (напр. пренощували лица и реализирани ношувки) са обобщени след издаването на "Туризмът в цифри, 2017", поради което данните за 2017 г., използвани като база за сравнение в настоящото издание, е възможно да се различават (да надвишават) публикувани в "Туризмът в цифри, 2017".

**Структура на пренощуващите лица
в МН на територията на СО през 2018
г., по националност**

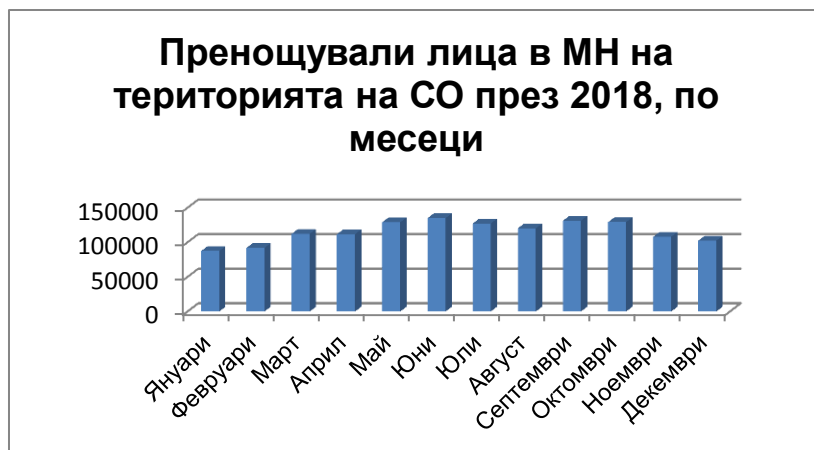
Източник: ОП „Туризм“

Разпределението на пренощуващите лица като общ брой по месеци през 2018 г. се характеризира с относителна равномерност.

Брой пренощували лица през 2018 г., по месеци			
	Българи	Чужденци	Общо
Януари	35152	52161	87313
Февруари	35374	56458	91832
Март	41189	71014	112203
Април	36180	75518	111698
Май	38336	90657	128993
Юни	40395	94457	134852
Юли	35083	92071	127154
Август	31829	88351	120180
Септември	38638	92559	131197
Октомври	44365	84767	129132
Ноември	41776	66206	107982
Декември	44571	57856	102427
ОБЩО	462888	922075	1384963

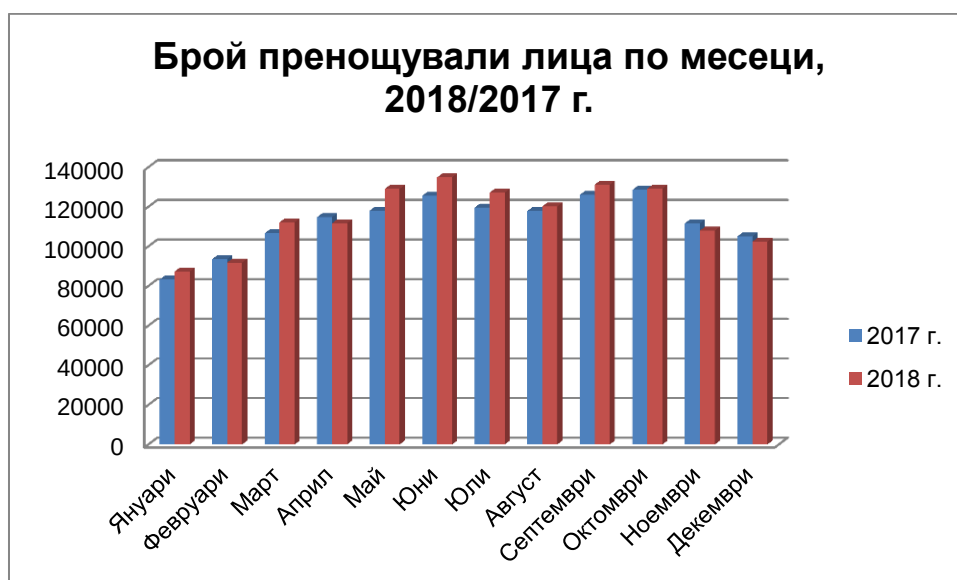
Източник: ОП „Туризм“

Най-високи са стойностите в периода май-октомври, докато най-малък е броят на пренощуващите през януари и февруари.

Източник: ОП „Туризм“

Сравнението на разпределението на пренощувалите лица спрямо предходната 2017 не демонстрира сериозни изменения на месечна база. Все пак трябва да се отбележи, че през 2018 г. има нарастване на гостите през периода май-октомври и спад през повечето месеци в студеното полугодие - ноември, декември, февруари, април.

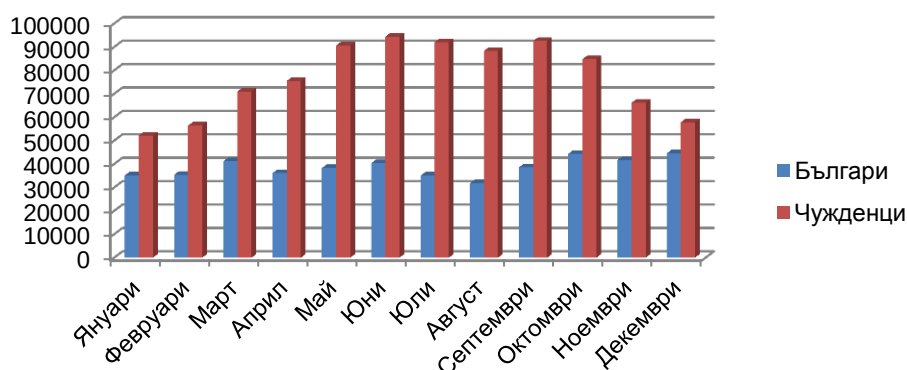
Източник: ОП „Туризм“

В същото време структурата на пренощувалите лица по месеци при българите и при чуждите гости показва значими различия.

При чуждестранните посетители структурата е сходна на тази при посетителите общо - високи стойности през май-октомври с пик през м.юни. Най-малък брой чуждестранни лица са пренощували в местата за настаняване през м.януари.

При българските гости са налице по-ниски стойности през летните месеци, като минимумът е през м. август. За сметка на това в периода октомври - декември в местата за настаняване ношуват най-голям брой българи, като пикът е през м. декември.

Пренощували българи и чужденци, в МН на територията на СО през 2018, по месеци

Източник: ОП „Туризъм“

Като цяло през 2018 година София запазва своите основни генериращи пазари, като в ТОП 20 на пазарите няма нови държави спрямо 2017 г. В същото време данните за чуждестранните гости през 2018 г. разкриват значима динамика по отделни пазари и размествания по отношение генерираният брой посетители и значението на съответния пазар за София.

ТОП 20 - Класация на чуждестранните пазарите според броя на регистрираните гости в МН в София през 2018 г.

	Националност	2017	2018	Отн. дял (%)	Изменение	Позиция '17
1	Италия	69698	64895	7,04	-6,89	1
2	Германия	61633	62209	6,75	0,93	3
3	Израел	51491	61050	6,62	18,56	5
4	Гърция	57809	59074	6,41	2,19	4
5	Великобритания	64786	55493	6,02	-14,34	2
6	Турция	44666	42206	4,58	-5,51	6
7	Съединени щати	41483	41278	4,48	-0,49	7
8	Франция	34396	37200	4,03	8,15	8
9	Испания	33099	35643	3,87	7,69	9
10	Румъния	30759	31690	3,44	3,03	10
11	Китай	17167	23135	2,51	34,76	15
12	Нидерландия	24534	22588	2,45	-7,93	11
13	Русия	21745	20509	2,22	-5,68	12
14	Сърбия	19658	19252	2,09	-2,07	13
15	Македония	18115	18849	2,04	4,05	14
16	Полша	16792	16999	1,84	1,23	17
17	Украйна	15534	16404	1,78	5,60	19
18	Австрия	15864	16151	1,75	1,81	18
19	Белгия	16834	15954	1,73	-5,23	16
20	Унгария	11442	10734	1,16	-6,19	20
	Други държави	216563	250762	27,20	15,79	
	Общ брой:	884068	922075	100,00%	4,30	

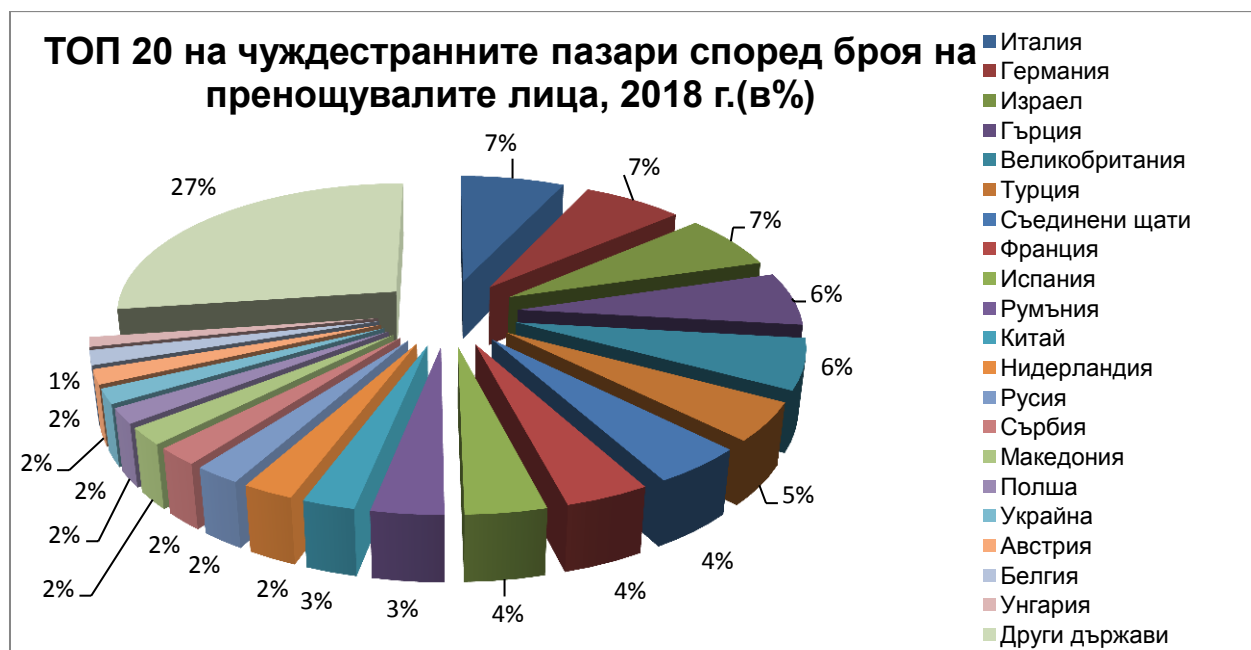
Източник: ОП „Туризъм“

Най-голям брой посетители през 2018 г. отново генерира Италия - 64 895, но техният брой намалява спрямо 2017 г. със 7 %. Още по-значим е спадът при гостите от Великобритания (- 14.34 %), с което този пазар се смъква от 2-ро на 5-то място по брой на посетителите. Спад се отбелязва и при гостите от Турция (-5.5 %), САЩ (-0,5 %), Нидерландия (- 8 %), Русия (-5,7 %).

В същото време при редица други пазари е налице увеличение на туристите, като най-сериозно е относителното увеличение при туристите от Китай - близо 35 %. Сериозен акцент е ръстът при гостите от Израел - 18.56 %, който в абсолютни стойности представлява най-голямото увеличение на отделен пазар за 2018 г. - над 9500 регистрирани посетители повече, с което Израел е в ТОП 3 на пазарите за София, с много близки показатели с втория -Германия.

От своя страна Германия (+ 1 %) и Гърция (+ 2.2 %) запазват обемите, които генерират към София, докато при пазари като Франция (+8,2%), Испания (+7.7 %), Румъния (+ 3 %) и др. продължава да се наблюдава устойчив ръст.

В структурно отношение следва да се отбележи силната фрагментираност на туристическия поток, без ясно доминиране на отделен пазар. Първите 10 пазара генерират 53 % от всички регистрирани посетители в МН, но и цели 27 % от посетителите се осигуряват от страни, които не попадат в ТОП 20 на пазарите.

Източник: ОП „Туризм“

Страните от ЕС запазват значението си като водещ пазар и през 2018 г. са генерирали 493 446 туристи или 53.51 % от всички чуждестранни гости. В сравнение с 2017 г., когато стойностите са били съответно 495 475 туристи и 56.04 % дял, се отбелязва минимален спад като абсолютен брой (- 2029 туристи) и относителен дял (-2.53 %).

Табл. Регистрирани посетители от страните от ЕС⁵

Държава	2017	2018	Изменение '18/'17 (%)
Австрия	15864	16151	1,81
Белгия	16834	15954	-5,23
Великобритания	64786	55493	-14,34
Германия	61633	62209	0,93
Гърция	57809	59074	2,19
Дания	5317	5474	2,95
Естония	1361	2031	49,23
Ирландия	7477	7434	-0,58
Испания	33099	35643	7,69
Италия	69698	64895	-6,89
Кипър	4504	6653	47,71
Латвия	2047	2740	33,85
Литва	2590	2893	11,70
Нидерландия	24534	22588	-7,93
Полша	16792	16999	1,23
Румъния	30759	31690	3,03
Словакия	3524	4713	33,74
Словения	4950	6025	21,72
Унгария	11442	10734	-6,19
Финландия	3809	4325	13,55
Франция	34396	37200	8,15
Хърватска	6114	7697	25,89
Чехия	7698	7534	-2,13
Швеция	8438	7297	-13,52

Източник: ОП „Туризм“

При далечните пазари, освен Китай много добри резултати отбелязват също Япония (+11.7 %) и Бразилия (+ 19.7 %), докато значителен е спадът при гостите от Индия, които са с 61.5 % по-малко.

Табл. Регистрирани посетители от далечни пазари

Пазар	2017	2018	Изменение '18/'17 (%)
Австралия	6370	6358	-0,19
Бразилия	2857	3420	19,71
Индия	7430	2864	-61,45
Канада	6104	6319	3,52
Китай	17167	23135	34,76
Съединени щати	41483	41278	-0,49
Япония	7974	8905	11,68

Източник: ОП „Туризм“

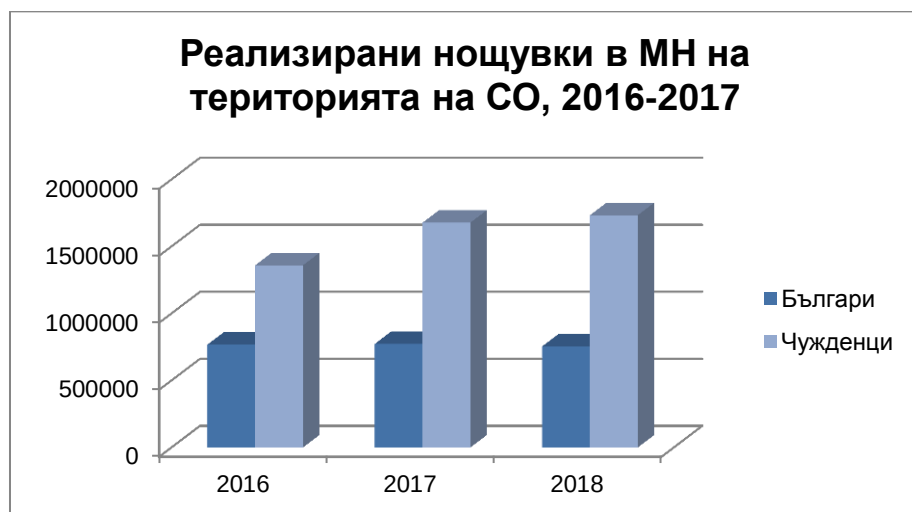
⁵ В данните не са разгледани Португалия, Малта и Люксембург

РЕАЛИЗИРАНИ НОЩУВКИ

През 2018 г. в МН на територията на СО са реализирани 2 488 490 нощувки, което представлява минимално увеличение (+1.54%) спрямо предходната година.

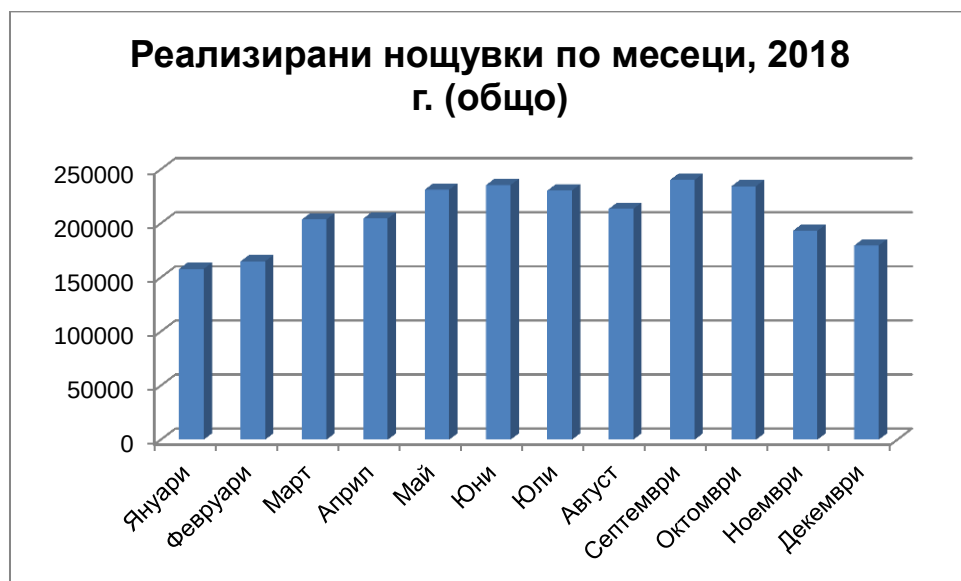
Чуждестранните гости са реализирали 1 733 685 нощувки или с 3.32 % нощувки повече в сравнение с 2017 г., с което техният дял в общия брой реализирани нощувки достига 69.67 %. Нощувките от българи намаляват с 2.33 % и през 2018 г. техният брой е 754 805.

Като цяло през 2018 г., макар и с по-малък темп, се запазват тенденциите на нарастване на общия брой нощувки и на нощувките, реализирани от чужденци.

Източник: ОП „Туризм“

Разпределението на реализираните нощувки по месеци през 2018 г. не отбелязва сериозно изяви пикове или спадове. Прави впечатление относително равномерното разпределение на нощувките в дълъг период (март-октомври), както и отсъствието на рязък спад през зимните месеци (ноември-февруари).

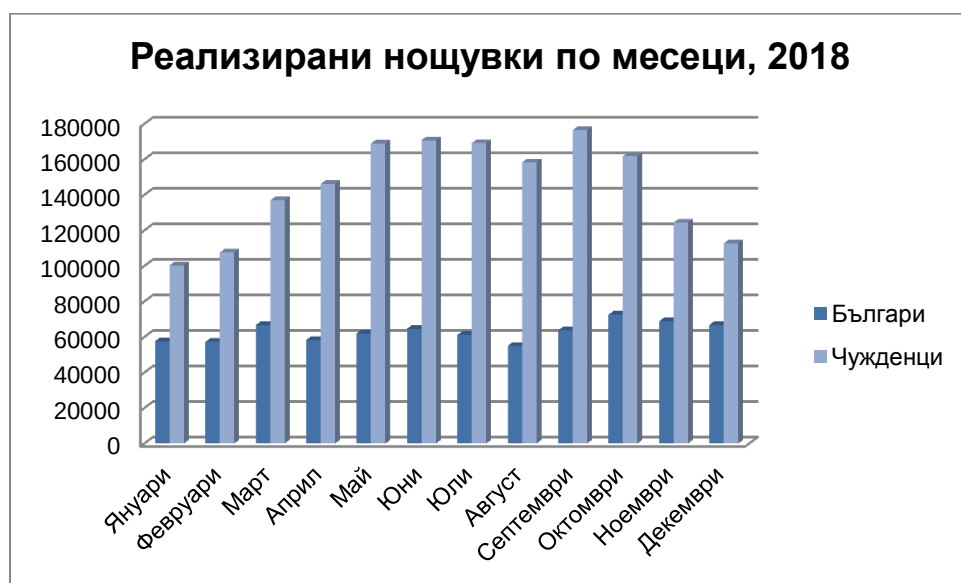

Източник: ОП „Туризм“

В същото време разпределението на нощувките по месеци разкрива различна динамика при българите и чужденците. Докато при нощувките от българи е налице относителна равномерност в годишното разпределение, с най-ниски стойности през август (55 045 нощувки) и връх през октомври (72 603 нощувки), то при нощувките от чужденци е налице по-изявена концентрация в периода май-октомври и минимални стойности през януари и февруари.

Реализирани нощувки по месеци, 2018 г.			
Месец	Българи	Чужденци	Общо
Януари	57650	100302	157952
Февруари	57291	107595	164886
Март	66753	136907	203660
Април	58315	146163	204478
Май	62050	169041	231091
Юни	64642	170773	235415
Юли	61125	169212	230337
Август	55045	158361	213406
Септември	63762	176460	240222
Октомври	72603	161785	234388
Ноември	68792	124343	193135
Декември	66777	112743	179520
ОБЩО	754805	1733685	2488490

Източник: ОП „Туризм“

Източник: ОП „Туризм“

В разпределението на реализираните нощувки според категорията на обектите се наблюдава увеличение на нощувките в обекти с 4 звезди (+ 8,18 %) и в обекти с 1 звезда (+2,41 %). Въпреки увеличения брой на леглата реализираните нощувки намаляват при обектите с 2 звезди (-3,72 %) и с 5 звезди (-6,35 %), докато при обектите с 3 звезди се запазват на нивото от 2017 г. (-0,19 %).

При гостите от страната увеличение бележат нощувките само в местата за настаняване 1 звезда (+ 5,21 %), като най-сериозен е спадът при обектите 5 звезди - почти 23 % в сравнение с 2017 г.

При чужденците се отбелязва спад при обектите с 1 звезда и с 5 звезди (съответно -1,42 % и -4,61 %), докато при останалите категории се наблюдава ръст. Най-осезаемо е увеличението при местата за настаняване с 4 звезди, чиито гости от чужбина са били с близо 11 % повече.

Реализирани нощувки по категория на местата за настаняване, 2018 г.

Категория	2017			2018			Изменение '18/'17 (%)		
	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо
*****	44325	422732	467057	34161	403255	437416	-22,93	-4,61	-6,35
****	207842	693038	900880	206430	768101	974531	-0,68	10,83	8,18
***	251741	389389	641130	246511	393383	639894	-2,08	1,03	-0,19
**	103489	50197	153686	96461	51508	147969	-6,79	2,61	-3,72
*	162296	119127	281423	170757	117438	288195	5,21	-1,42	2,41
3 еделвайса	н/а	н/а	н/а	10	н/а	10	н/а	н/а	н/а
2 еделвайса	н/а	н/а	н/а	н/а	н/а	н/а	н/а	н/а	н/а
1 еделвайс	508	н/а	508	475	н/а	475	-6,50	н/а	-6,50
Общо	770201	1674483	2444684	754805	1733685	2488490	-2,00	3,54	1,79

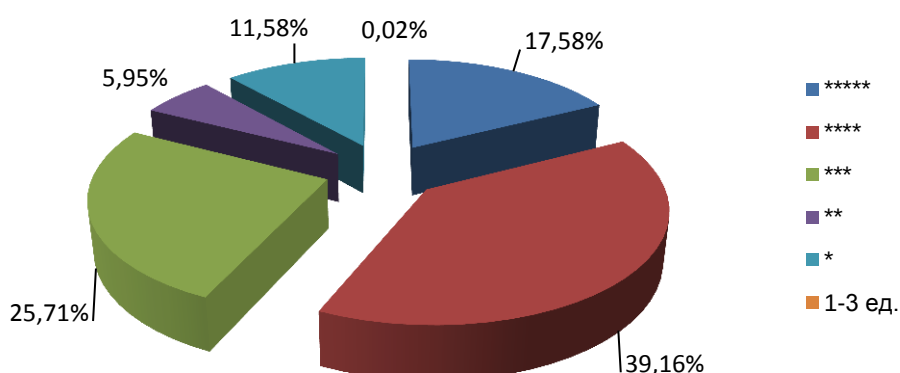
Източник: ОП „Туризм“

Източник: ОП „Туризм“

В структурата на реализираните нощувки според категорията на местата за настаняване преобладават тези, реализирани в обекти в средния и високата категориен пояс - 82,45 % от всички нощувки са реализирани в обекти 3-5 звезди, а над половината от нощувките (56,74 %) са осъществени в места за настаняване 4 и 5 звезди.

Структура на реализираните нощувки според категорията на МН, 2018 г.

Източник: ОП „Туризм“

Разпределение на нощувките по месеци и по категория МН, 2018 г.

Месец	*	**	***	****	*****
Януари	19000	9321	44711	58320	26600
Февруари	18346	9548	46578	64625	25789
Март	23241	12115	57882	79692	30730
Април	23145	10478	57390	79754	33711
Май	24229	13847	61999	89320	41696
Юни	24033	14536	63122	90431	43293
Юли	27037	14226	60459	86939	41676
Август	26881	13763	52075	85270	35417
Септември	26403	15240	55557	98855	44167
Октомври	28747	13842	54591	92872	44336
Ноември	24563	11225	45052	76212	36083
Декември	23045	9828	40488	72241	33918
ОБЩО	288670	147969	639904	974531	437416

Източник: ОП „Туризм“ (Заб. данните за 1 еделвайс са включени към 1 звезда, а за 3 еделвайса - към 3 звезди)

Разпределението на нощувките според вида на местата за настаняване следва тенденциите от последните години. Нощувките, реализирани в хотели, имат доминиращ дял от над 82 % от всички отчетени нощувки.

Разпределение на нощувките по вид МН, 2018 г.

Вид МН	Българи	Чужденци	Общо
Апартамент за гости	24828	50062	74890
Апартаментен туристически комплекс	1013	5552	6565
Апартаментен хотел	312	1227	1539
Бунгала	2318	0	2318
Вила	1151	1478	2629
Къща за гости	15955	30486	46441

Мотел	3025	1115	4140
Пансион	23856	2785	26641
Почивна станция	10306	0	10306
Стаи за гости	29675	31106	60781
Семеен хотел	71450	62761	134211
Хижа	485	0	485
Хостел	40575	30843	71418
Хотел	529640	1516486	2046126
Общо	754589	1733901	2488490

Източник: ОП „Туризм“

Най-голям брой нощувки от чуждестранните пазари са реализирали гостите от Италия и Израел - по около 140 000 нощувки, но докато при Израел е налице увеличение с 16,43 %, то нощувките от гости от Италия намаляват със 7,04 % спрямо предходната година.

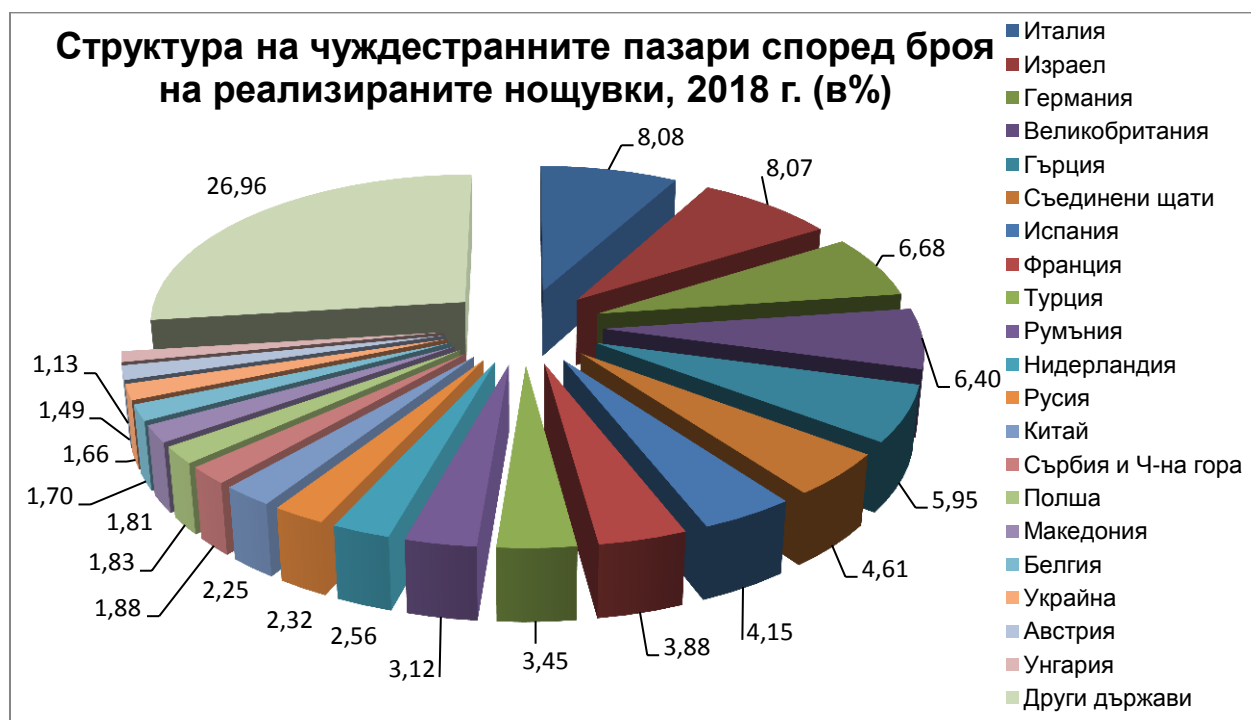
Пазар Германия увеличава реализираните нощувки с 6,26 % и заема трето място, а пазар Великобритания слиза от 2-о на 4-о място с реализирани 15,69 % по-малко нощувки през 2018 г.

Традиционни пазари като Гърция(+1,46) и Румъния (+0,53 %) запазват или минимално увеличават броя на реализираните нощувки, докато по-осезаемо увеличение на нощувките се наблюдава от пазари Франция (+12.49 %), Испания (+7.64 %), Китай (+33.74%) и др.

ТОП 20 на чуждестранните пазари по броя на реализираните нощувки, 2018 г.					
	Националност	2017	2018	Дял(всички)	Изменение '18/'17
1	Италия	150630	140021	8,08	-7,04
2	Израел	120133	139876	8,07	16,43
3	Германия	108984	115805	6,68	6,26
4	Великобритания	131653	110996	6,40	-15,69
5	Гърция	101699	103186	5,95	1,46
6	Съединени щати	80562	79849	4,61	-0,89
7	Испания	66901	72015	4,15	7,64
8	Франция	59853	67327	3,88	12,49
9	Турция	64406	59798	3,45	-7,15
10	Румъния	53859	54143	3,12	0,53
11	Нидерландия	48022	44371	2,56	-7,60
12	Русия	43490	40271	2,32	-7,40
13	Китай	29192	39042	2,25	33,74
14	Сърбия	36502	32637	1,88	-10,59
15	Полша	30215	31688	1,83	4,88
16	Македония	27903	31461	1,81	12,75
17	Белгия	30817	29408	1,70	-4,57
18	Украйна	27729	28812	1,66	3,91
19	Австрия	24683	25880	1,49	4,85
20	Унгария	21346	19653	1,13	-7,93
	Други държави	419387	467446	26,96	11,46
	Общ брой:	1677966	1733685	100,00	3,32

Източник: ОП „Туризм“

Аналогично на структурата на регистрираните посетители и структурата на реализираните нощувки според националността на гостите е силно фрагментирана, без изявен доминиращ пазар/пазари.

Източник: ОП „Туризм“

Средната продължителност на престоя на туристите в София през 2018 г. се запазва 1.8 дни, като за българските гости тя е 1.6 дни, а при чуждестранните гости - 1.9 дни. Сред пазарите от ТОП 20 най-голяма е средната продължителност на престоя за гостите от Израел (2.3 дни), Италия (2.2 дни) и Испания и Великобритания (2 дни).

ПРИХОДИ ОТ ТУРИСТИЧЕСКИ ДАНЪК ЗА 2018 Г.

По данни на Дирекция "Общински приходи" при Столична община събраната сума от туристически данък⁶ за 2018 г. е 1 615 915 лв.

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ТУРИЗМА В СОФИЯ – АБСОЛЮТНИ СТОЙНОСТИ ЗА 2018 Г.

Категория	Технически капацитет			Пренощуващи лица			Реализирани нощувки		
	Обекти	Стаи	Легла	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо
*****	11	1550	2804	23230	250820	274050	34161	403255	437416
****	37	3014	5490	132259	397976	530235	206430	768101	974531
***	143	2038	3651	158293	190641	348934	246511	393383	639894
**	141	1269	2508	54717	22271	76988	96461	51508	147969
*	289	1971	4308	93974	60367	154341	170757	117438	288195
3 еделвайса	1	10	20	10	-	10	10	-	10
2 еделвайса	1	24	40	-	-	-	-	-	-
1 еделвайса	2	46	131	405	-	405	475	-	475
Общо	625	9922	18952	462888	922075	1384963	754805	1733685	2488490

⁶ Към 01.06.2019 г.

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ТУРИЗМА В СОФИЯ – ОТНОСИТЕЛНИ СТОЙНОСТИ ЗА 2018 Г. (%)

Категория	Технически капацитет			Пренощували лица			Реализирани нощувки		
	Обекти	Стаи	Легла	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо
*****	1,76	15,62	14,8	5,02	27,2	19,79	4,53	23,26	17,58
****	5,92	30,38	28,97	28,57	43,16	38,29	27,35	44,3	39,16
***	22,88	20,54	19,26	34,2	20,68	25,19	32,66	22,69	25,71
**	22,56	12,79	13,23	11,82	2,41	5,56	12,78	2,97	5,95
*	46,24	19,87	22,73	20,3	6,55	11,14	22,62	6,78	11,58
3 еделвайса	0,16	0,1	0,11	-	-	-	-	-	-
2 еделвайса	0,16	0,24	0,21	-	-	-	-	-	-
1 еделвайса	0,32	0,46	0,69	0,09	-	0,03	0,06	-	0,02
Общо	100	100	100	100	100	100	100	100	100

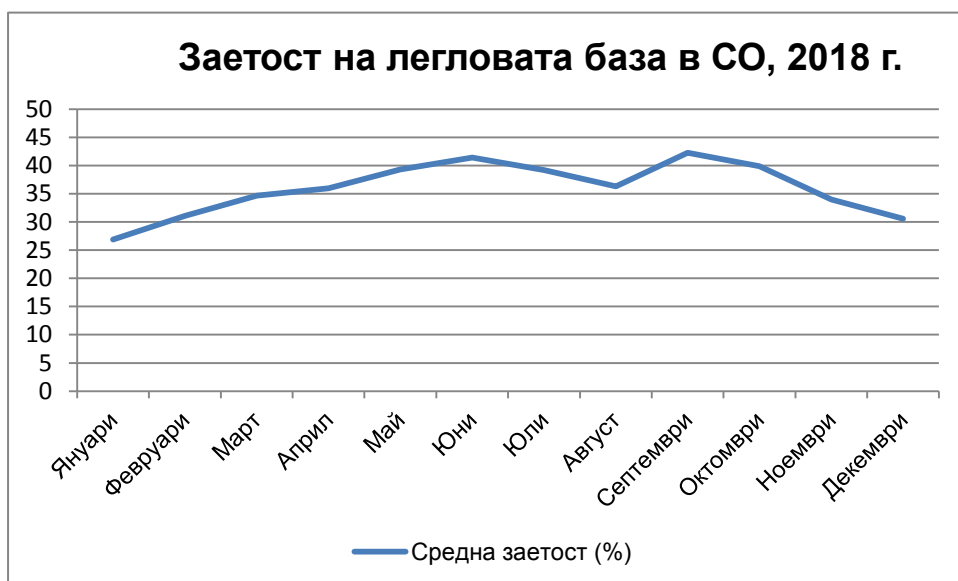
ЗАЕТОСТ НА ЛЕГЛОВАТА БАЗА

Средногодишната заетост на легловата база⁷ в София през 2018 г. е 35,97 %. В рамките на годината се наблюдават колебания, като най-висока е заетостта през м. септември (42,25 %) и м. юни (41,41 %), а най-ниска през м. януари - 26,88 %.

Месец	Средна заетост (%)
Януари	26,88
Февруари	31,07
Март	34,66
Април	35,96
Май	39,33
Юни	41,41
Юли	39,21
Август	36,32
Септември	42,25
Октомври	39,9
Ноември	33,97
Декември	30,56
Средногодишно	35,97

Източник: ОП „Туризм“

⁷ Изчислена на база общия брой легла в категоризирани места за настаняване от кмета на СО и от министъра на туризма и при целогодишна експлоатация;

Източник: ОП „Туризм“

Най-висока средногодишна заетост през 2018 г. е отчетена при местата за настаняване с категория 4 звезди (48,63 %) и категория 3 звезди (47,76), докато най-ниски са показатели за обектите с категория 2 звезди - едва 15,91 %.

Средногодишна заетост на МН по категория, 2018 г.			
Категория	Брой легла	Реализирани нощувки	Средна заетост (%)
*****	2804	437416	42,74
****	5490	974531	48,63
***	3671	639894	47,76
**	2548	147969	15,91
*	4439	288670	17,82
Средногодишно	18952	2488480	35,97

Източник: ОП „Туризм“; (Заб. данните за 1 еделвайс са включени към 1 звезда, за 2 еделвайса - към 2 звезди, а за 3 еделвайса - към 3 звезди)

Източник: ОП „Туризм“

ПОЗИЦИЯ НА СОФИЯ В ТУРИЗМА В БЪЛГАРИЯ⁸

Според данните на НСИ за 2018 г. в София са функционирали 3,64 % от местата за настаняване в страната, които са оперирали с 3,71 % от легловата база на България.

Делът на пренощуващите лица е 14,37% от общия брой пренощували лица в МН в страната (9,09 % от българите и 19,62 % от чужденците), като те са реализирали 7,27 % от общия брой нощувки (6,06 % от българи и 7,9 % от чужденци).

Средната продължителност на престоя на туристите в София е 1,74 дни при 3,44 дни средно за страната. За сметка на това заетостта на легловата база е по-висока от средната за страната, изчислена и спрямо легладенонощията в експлоатация и като средногодишна заетост.

Икономическите показатели от туризма в София също надхвърлят средните нива за страната, като средният приход от нощувка в София е 87 лв. (при 54 лв. за страната), а средногодишният приход от 1 легло е 13 620 лв. (при 4338 лв. за страната).

Показател	2018		
	Общо за страната	София (столица)	Дял на София (%)
Брой обекти	3458	126	3,64
Брой легла	335597	12457	3,71
Легладенонощия	68222919	4359002	6,39
Брой реализирани нощувки - общо	26845013	1952814	7,27
българи	9096088	551224	6,06
чужденци	17748925	1401590	7,90
Брой пренощували лица - общо	7799680	1120682	14,37
български граждани	3889521	353579	9,09
чужденци	3910159	767103	19,62
Среден престой	3,44	1,74	
Заетост (x365)	21,92	42,95	
Заетост (легла)	39,35	44,80	
Приходи от нощувки - общо	1455702154	169670233	11,66
от българи	370477569	32381565	8,74
от чужденци	1085224585	137288668	12,65
Среден приход от 1 нощувка	54	87	
Среден приход от 1 лице	187	151	
Среден приход от 1 легло	4338	13620	

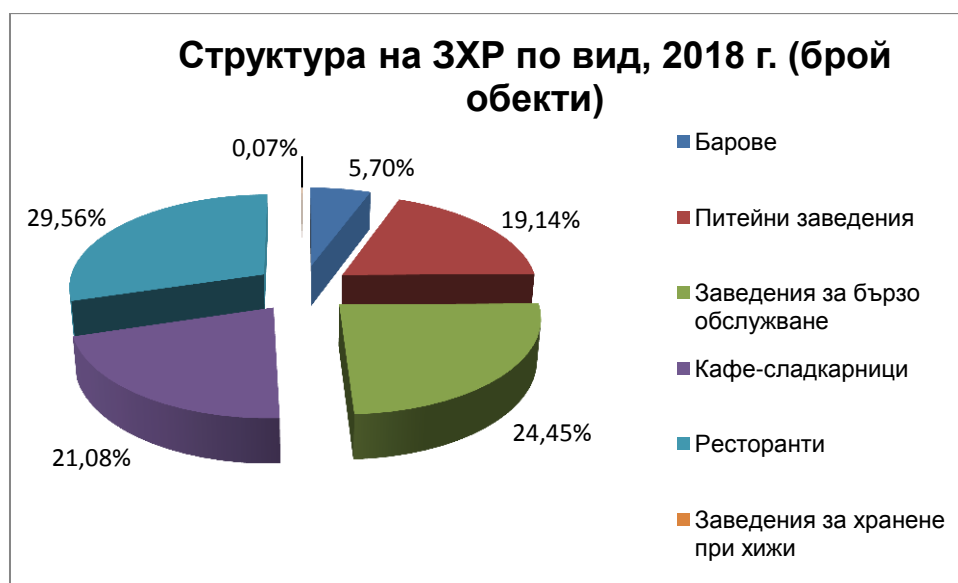
⁸ За да бъде коректно отчетена позицията на София в съпоставката са използвани само данни на НСИ.

ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ХРАНЕНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЕ

На територията на Столична община през 2018 г. са функционирали 4 384 заведения за хранене и развлечение, категоризирани от кмета или от министъра на туризма. Спрямо 2017 г. броят на обектите се увеличава с 330, а общият брой на местата - с 32 693 места.

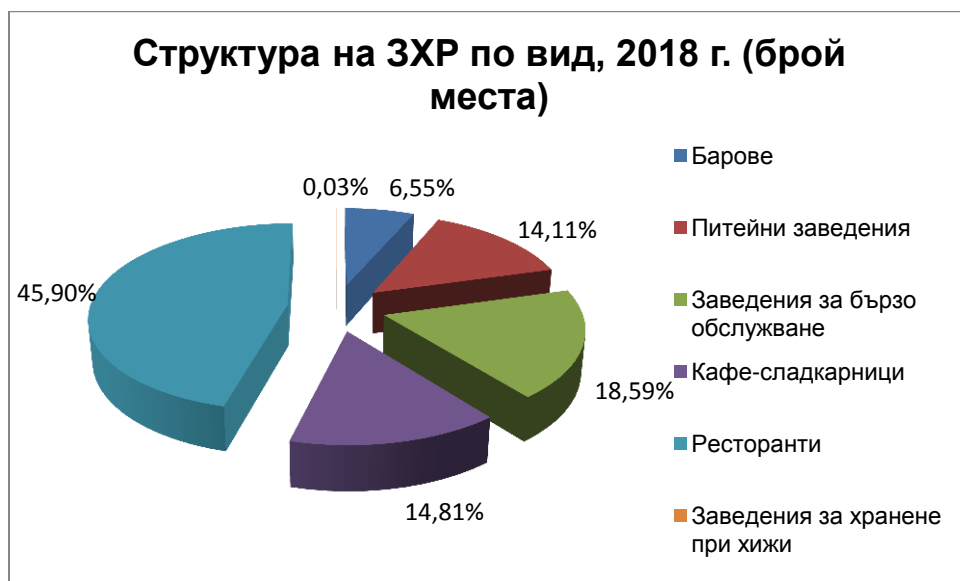
Вид	Брой ЗХР	Дял от всички ЗХР (%)	Капацитет		
			Места на закрито	Места на открито	Общо места
Барове	250	5,97	17644	3347	20991
Питейни заведения	839	20,02	28506	16739	45245
Заведения за бързо обслужване	1072	25,58	37995	21598	59593
Кафе-сладкарници	924	22,05	32942	14547	47489
Ресторанти	1296	30,92	92395	54744	147139
Заведения за хранене при хижи	3	0,07	100	0	100
Общо	4384	104,61	209582	110975	320557

В структурата на ЗХР по вид с най-голям дял са ресторантите - 1 296 обекта или 30,92 % от всички ЗХР, и заведенията за бързо обслужване - 1 072 обекта (24,45 %). Кафе-сладкарниците и питейните заведения са съответно 924 и 839, докато значително по-малък брой са баровете - 250 обекта и съставляват 5,97 % от ЗХР.

Източник: ОП „Туризм“

Делът на ресторантите е още по-сериозен по отношение на броя на местата - 45,9 % от всички места в ЗХР. Със значително по-малък дял са заведенията за бързо обслужване (18,59%), кафе-сладкарниците (14,81 %) и питейните заведения (14,11 %).

Източник: ОП „Туризм“

По отношение на категорията доминират ЗХР с една звезда, като в тази категория са 3799 обекта или 86,6 % от всички ЗХР. В същото време с категория 4 и 5 звезди са едва 69 обекта (съответно 47 и 22 ЗХР), които съставляват 1,57 % от всички ЗХР.

Категория	Брой ЗХР	Дял от всички ЗХР	Места закрито	Капацитет	
				Места откр.	Общо места
*****	22	0,50	2228	782	3010
****	47	1,07	3967	917	4884
***	141	3,22	11279	10065	21344
**	372	8,49	30681	14964	45645
*	3799	86,66	155029	90333	245362
3 еделвайса	1	0,02	20	0	20
2 еделвайса	1	0,02	50	0	50
1 еделвайс	1	0,02	30	0	30
Общо	4384	100	203284	117061	320345

Източник: ОП „Туризм“

МУЗЕИ

ОП „Туризм“ не разполага с цялостна информация по отношение на посетителския поток в музеите на територията на столицата. Статистиката на посещенията в различните музеи се осъществява по различни показатели, което затруднява събирането, обработването и обобщаването на информацията.

По данни на НСИ през 2018 г. в 19 музея в столицата са реализирани 992 062 посещения, като в таблицата по-долу са представени данни, предоставени на ОП „Туризм“ от отделни музеи.

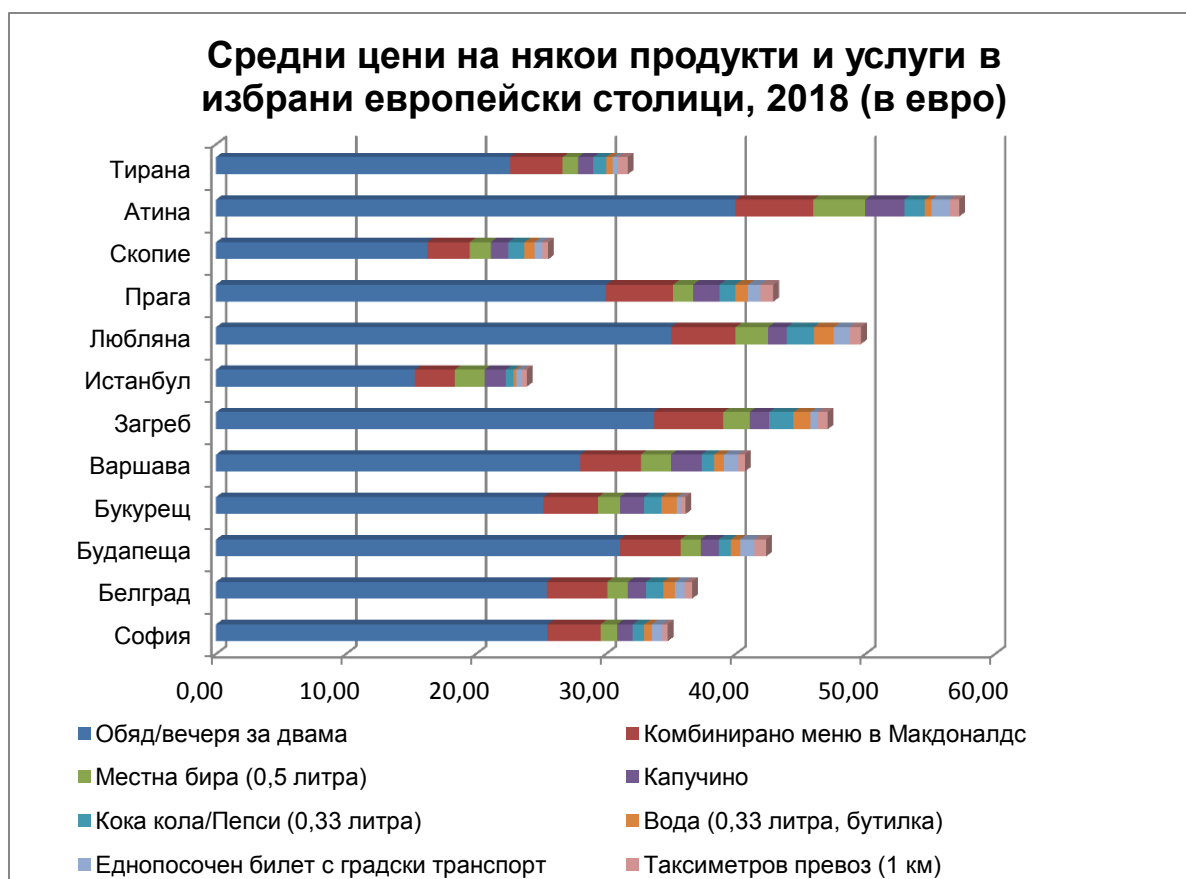
Посещения от българи и чужденци в музеи в София, 2018 г.			
	Българи	Чужденци	Общо
Национален исторически музей (всички обекти), в т.ч.	73424	92319	165743
Национален исторически музей	58524	31290	89814
Боянска църква	14900	61029	75929
Национален военно-исторически музей (всички обекти)в т.ч.	147 431	39007	186438
Национален военно-исторически музей	103645	19813	123458
Национален археологически институт с музей при БАН	12390	31360	43750
Национален политехнически музей	10807	284	11091
Музей "Земята и хората"	67120	1186	68 306
Национален етнографски музей	4813	4400	9213
Музейко	Няма данни	Няма данни	111947
ОБЩО	332 797	121 754	522 857

Възрастова структура на посетителите музеи в София, 2018				
	Деца до 18 г.	Студенти	Възрастни	Свободен вход
Национален исторически музей (всички обекти), в т.ч.	24674	10803	93573	36693
Национален исторически музей	19902	4334	34645	30933
Боянска църква	4772	6469	58928	5760
Национален военно-исторически музей (всички обекти)в т.ч.	Няма данни	Няма данни	Няма данни	Няма данни
Национален военно-исторически музей	Няма данни	Няма данни	Няма данни	Няма данни
Национален археологически институт с музей при БАН	5526	3248	19859	Няма данни
Национален политехнически музей	5658	334	4615	Няма данни
Музей "Земята и хората"	15359	4404	22533	Няма данни
Национален етнографски музей	1720	247	7246	Няма данни
Музейко	68068	н/а	43879	Няма данни

ЦЕНИ НА НЯКОИ СТОКИ И ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ

В таблицата по-долу са представени цените на някои стоки и туристически услуги в София в сравнение с цените в други европейски столици. Източник: www.numbeo.com/cost-of-living/

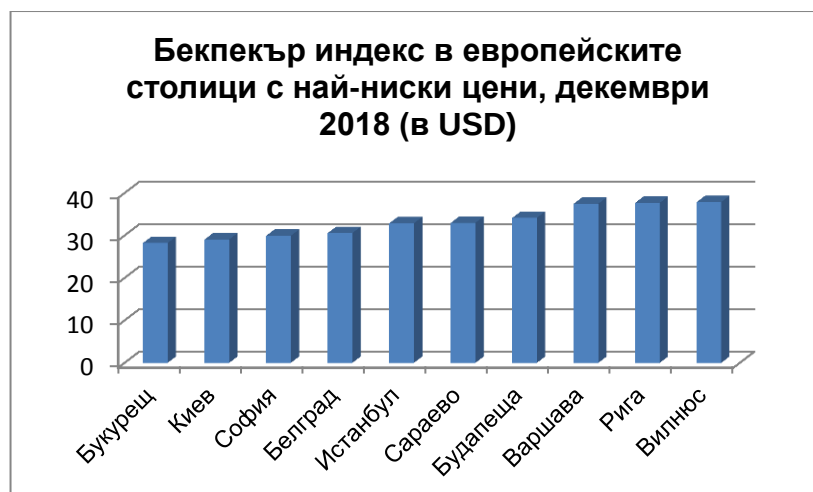
Средни цени на някои продукти и услуги в избрани европейски столици, 2018 (в евро)												
	София	Белград	Будапеща	Букурещ	Варшава	Загреб	Истанбул	Любляна	Прага	Скопие	Атина	Тирана
Обяд/вечеря в обикновен ресторант - едно ястие	5,61	5,09	5,60	6,30	5,84	6,06	3,83	8,00	5,85	5,69	11,00	4,85
Обяд/вечеря за двама в обикновен ресторант - тристепенно меню	25,50	25,44	31,09	25,20	28,02	33,66	15,31	35,00	30,00	16,27	40,00	22,62
Комбинирано меню в Макдоналдс	4,08	4,66	4,66	4,20	4,67	5,39	3,06	5,00	5,17	3,25	6,00	4,04
Местна бира (0,5 литра)	1,28	1,61	1,55	1,68	2,33	2,02	2,30	2,50	1,56	1,63	4,00	1,21
Капучино	1,21	1,37	1,39	1,87	2,34	1,49	1,62	1,44	2,03	1,33	2,99	1,16
Кока кола/Пепси (0,33 литра)	0,89	1,32	0,95	1,34	0,96	1,89	0,60	2,08	1,23	1,25	1,59	0,99
Вода (0,33 литра, бутилка)	0,57	0,91	0,69	1,19	0,79	1,30	0,22	1,54	0,96	0,78	0,50	0,51
Еднопосочен билет с градски транспорт	0,82	0,76	1,09	0,29	1,03	0,54	0,42	1,20	0,94	0,57	1,40	0,32

Световният "backpacker" индекс показва обща картина на минималните туристически разходи и помага на туристите да намерят най-изгодната от финансова гледна точка дестинация за пътуване. Индексът оформя обща цена на група услуги от първа необходимост при туристическо пътуване с ограничен бюджет, въпреки това той може да служи и като ориентир и за пътуващи, разполагащи с повече средства.

Backpacker индексът включва:

- 1 нощувка в евтин хостел с добро местоположение и имидж
- 2 билета за градски транспорт
- 1 платена туристическа атракция
- 3 "бюджетни" хранения
- 3 евтини местни бири (или вино)

Източник: <https://www.priceoftravel.com/>

За разлика от 2017 г., когато е на 4-то място, през предходната година София е отчетена според индекса като третата най-евтина европейска столица (след Букурещ и Киев).

ИЗПОЛЗВАНА ТЕРМИНОЛОГИЯ

Според Закона за туризма, в сила от 26.03.2013 г., Обн. ДВ. бр.30 от 26 Март 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2013г., изм. ДВ. бр.40 от 13 Май 2014г., изм. ДВ. бр.9 от 3 Февруари 2015г., доп. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 15 Март 2016г., изм. ДВ. бр.43 от 7 Юни 2016г., изм. ДВ. бр.59 от 29 Юли 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.75 от 27 Септември 2016г.

Апартаменти за гости са самостоятелни апартаменти в една жилищна сграда, предоставяни на туристи за нощувка.

Бекпекинг е форма на нискобюджетен туризъм, независимо от вида на пътуване и транспорт. Терминът „backpack” от английски в буквален превод означава раница, и се използва за туристи, носещи на гръб голяма туристическа раница или друг багаж, който се пренася лесно на големи разстояния за дълъг период от време; включва използване на обществен транспорт, евтино настаняване (най-често хостел или младежко общежитие) и по-голяма продължителност на престой в сравнение с традиционното ваканционно пътуване, свързано главно с разглеждане на забележителности. Практикува се предимно от млади хора, разполагащи с повече свободно време.

Бекпекър е турист, практикуващ „бекпекинг” туризъм.

Бунгало е място за настаняване, изградено от строителни конструкции за сезонна или целогодишна експлоатация, със санитарен възел, без задължително изискване за кухненски бокс.

Бар е заведение, в което се предлагат богат асортимент от алкохолни и безалкохолни напитки, коктейли, топли напитки, ядки, сладкарски и захарни изделия, ограничен асортимент кулинарна продукция.

Вила е масивна сграда с ниска етажност, притежаваща минимум: преддверие, хол, две спални, кухненски бокс, трапезария, санитарен възел, тераса и паркинг

Вилно селище е териториално обособена група от нискоетажни масивни вили с комплексна многофункционално изградена инженерна и туристическа инфраструктура, в която се предлагат основни и разнообразни допълнителни туристически услуги. Обособява се от най-малко 5 вили и има поне едно заведение за хранене и развлечения.

Заведения за бързо обслужване е заведение в което се предлага ограничен типизиран асортимент от кулинарна продукция и/или готови пакетирани стоки, десерти, напитки - безалкохолни и алкохолни. Имат висока пропускателна способност. Самообслужването е основна форма на обслужване.

Заведения за хранене и развлечение са: ресторанти, заведения за бързо обслужване, питейни заведения, кафе-сладкарници и барове.

Кафе-сладкарница е заведение за допълнително хранене, в което се предлагат сладкарска продукция, сладоледи, тестени изделия, безалкохолни и алкохолни напитки.

Къмпинг е охраняван терен със съответната инфраструктура и с необходимите условия за пребиваване на туристи със собствена или наета палатка или каравана, както и за паркиране на автомобили и предлагане на туристически услуги. На територията на къмпинга могат да се разполагат бунгала, каравани (временно стационарно подвижно (колесно) място за настаняване без задължително изискване за кухненски бокс и санитарен възел), други места за настаняване, хранене и търговия.

Къща за гости е сграда с ниска етажност, в архитектурен стил, съответстващ на облика на селището и/или е обвързан с неговата история, която разполага с максимум 10 стаи за

настаняване. Гостите ползват общи помещения като: всекидневна, обзаведена кухня, трапезария или място за хранене и място за отдых в двора. Обектът се стопанисва от домакини, които живеят в същата сграда или в съседство и се грижат за обслужването и изхранването (минимум закуска) на гостите в условия, близки до домашните.

Места за настаняване са хотели, мотели, апартаментни туристически комплекси, вилни селища, туристически комплекси, вили, семейни хотели, хостели, пансиони, почивни станции, стаи за гости, апартаменти за гости, къщи за гости, бунгала и къмпинги.

Международен посетител е лице, което посещава държава, извън обичайната за него среда за не повече от 12 последователни месеца с цел бизнес, удоволствие или други лични цели, които не включват упражняването на дейност, за която получава възнаграждение. (Международни препоръки относно туристическата статистика (IRTS 2008))

Мотел е вид крайпътен хотел за пребиваване и обслужване на автотуристи, разположен извън населено място до активен транспортен възел или автомагистрала. Мотелът разполага поне с едно заведение за хранене и развлечения.

Пансион е сграда, в която настаняването обикновено е за по-продължителен период от време, обзаведено с най-необходимите мебелировка, съоръжения, съдове и прибори за ползване и самостоятелно обслужване.

Питейно заведение е заведение, в което се предлага богат асортимент от алкохолни и безалкохолни напитки и закуски към тях.

Почивна станция е самостоятелно място за настаняване с преобладаващи социални функции и с инфраструктура, предлагаща здравни, балнеоложки, спортни и други услуги.

Пътници са всички лица, извършващи придвижване между две или повече географски точки с различна цел и различна продължителност. (Международни препоръки относно туристическата статистика (IRTS 2008))

Ресторант е заведение, в които се предлагат кухненска и сладкарска продукция, алкохолни и безалкохолни напитки. Обслужването на клиентите е с квалифицирани сервитьори с използване на специални форми на сервиране.

Стаи за гости – до 5 стаи - самостоятелни или в апартаменти, в една сграда, предоставяни на туристи за нощувка.

Семеен хотел е сграда в архитектурен стил, съответстващ на облика на селището и/или обвързан с историята му, с капацитет от 5 до 20 стаи за настаняване на туристи, в която се извършва хотелиерска дейност. Обектът се стопанисва от домакини или от нает персонал, които предоставят персонално обслужване на гостите. Семейният хотел има поне едно заведение за хранене и развлечения.

Средна заетост на настанителната база е произведен показател, отразяващ степента на използваемост на наличния настанителен капацитет в МН.

Туризм - Туризмът е социален, културен и икономически феномен, свързан с движение на хора към места извън обичайното им място на пребиваване за лични или професионални цели. (Международни препоръки относно туристическата статистика (IRTS 2008))

Турист е посетител, чийто престой е най-малко 24 часа, като по този начин прекарва поне една нощ в посетената дестинация и целта на посещението е туризъм, отдых, спорт, лечебни процедури, бизнес, посещения на роднини и приятели, поклонничество, участие в културно, конгресно, конферентно или друго събитие.

Туристическа дестинация е регламентирана съвкупност от икономически, социални и културно-екологични дейности, осъществявани в туристически обекти с реални граници, с цел създаване, реализация и потребление на стоки и услуги, формиращи атрактивността на туристическия продукт (пакет) с устойчива конкурентоспособност и ефективност.

Туристическа хижа е масивна сграда, предназначена за краткотраен отдих на туристи, в която се предлагат основни и допълнителни туристически услуги. Обзаведена и оборудвана с найнеобходимата мебелировка, съоръжения, съдове и прибори за ползване и самостоятелно обслужване на туристи. Предлага туристическа, краеведска, екологическа и друга информация.

Туристическо селище е самостоятелна териториално обособена група от места за настаняване, с изградена обща инженерна и туристическа инфраструктура, където се предлагат основни и разнообразни допълнителни туристически услуги. Обособява се от най-малко 5 места за настаняване и има поне едно заведение за хранене и развлечения.

Хостел е сграда за ниско бюджетно настаняване, която е функционално обособена като общежитие със самостоятелни стаи и/или общи спални помещения – мъжки, женски и/или смесени. Споделено се ползват санитарен възел, всекидневна, обзаведена кухня с трапезария.

Хотел е общодостъпна сграда или сгради, функционално свързани, с минимум 15 стаи за настаняване, в която се предлагат основни и допълнителни туристически услуги, свързани с пребиваването на туристите. За хотели, изградени преди 1 юни 2003 г., и за хотели в населени места или в части от тях с историческо, археологическо, етнографско или архитектурно значение се допуска броят на стаите да е по-малък с 20 на сто. Хотелът разполага поне с едно заведение за хранене и развлечения.